

PREMSA
CORONA

Foganya

REVISTA D'INFORMACIÓ I CULTURA DEL GRUP FOGANYA

PORRERES ANY IV -- N.º 19 -- DESEMBRE 1992 -- DL-PM 1417 1989

450 EXEMPLARS - 250 PTS. - IMP. 28 - 12 - 92 - SOR. 4 - 1 - 93

Nostra portada.

Bé podriem anomenar-la colla pastoril i bé que hi escau durant aquestes festes; el pastor, pellissa posada amb l'esguart del ca a punt d'investir, el conjunt queda bucolicament agradós, completant-se la parella amb l'esposa, filova en mà i fent voltar el fus. (Pàgines més endavant trobareu més detalls d'aquesta parella).

REVISTA D'INFORMACIÓ I CULTURA del Grup foganya, bimensual.

Informació i correspondència c/Molins nº2; 07260 PORRERES.

DIRECCIÓ GENERAL Junta Directiva del Grup Foganya.

DIRECCIÓ Jaume Rosselló i Verger.

CONSELL DE REDACCIÓ: Francesca Servera Toledo, Antoni Matas i Iolanda Barceló Marquez.

COLLABORADORS: Miquel Àngel Nicolau Tomàs, Ses Xafarderes, Bartomeu Servera Sitjar, Antoni Rosselló Verger, Antonia Rosselló Tomàs, Joan Roig Dalmau, Policia Local, Jaume Vidal Bauzà, Josep Cerdà Tomàs, Fernando Mancebo Coloma, Antoni Arcas, Agnès Sitjar Esplugues, Pep "Pulit", Agnès Roig Toledo, Antoni Servera Veny, Joan Picornell Blas, Rafel Picornell Serra, Margalida Palerm i Antonia Roig.

DIBUIXANTS: Miquel Morlà Vicens i Juli Servera Viedma.

FOTOGRAFIA: Sebastià Vidal, Antoni Melià i Sebastià Mestre.

S U M A R I

Sumari i explicació portada.....	2
Editorial.....	3
Mortalitat extraordinari a Porreres.....	4
La Llum de Nadal.....	5
Records amb delit.....	6
Circulem.....	7
Vida del Grup Foganya.....	8, 9 i 10
Espipellant els anys.....	11
Cròniques d'un futur immediat.....	12 i 13
Comparació demogràfica.....	14
Coneguem el nostre entorn.....	15, 16 i 17
Porrerencs de primera.....	18 i 19
Informa la Policia Local.....	20 i 21
Entrevista a Soler.....	25, 26 i 27
Conte de ses veritats.....	29
Somni d'un infant la nit de cap d'any.....	31
Esports.....	33, 34, 35, 36
Treu cap treu maga.....	37 i 38
De tot un poc.....	39
Servei Social.....	40 i 41
Pou de Son Jordi.....	42
Noces.....	43
Defuncions.....	45 i 46
Passatemps.....	47
Nevada.....	48
Molins.....	49 i 50
Molins de Sang.....	51
Ses Paraules les se'n du el vent.....	52
Comentari de la foto de la portada.....	53
Glosat de Pep pulit.....	54
Comic.....	55

EDITORIAL

Es bo de fer quan arriben unes festes, sobretot unes festes tan tradicionals com les de Nadal, omplir-nos la boca de benaurances i bons desitjos que, normalment, solen esser més paraula que verdadera voluntat.

Per això és que tantes coses segueixen igual abans de les festes i quan ja han passat.

El fet que estiguem enmig, qualcú ens ha dit que ens dóna l'avantatge de poder dir, criticar, comentar el que volem. Poca gent comprèn el perillós que és estar enmig, anar davant i opinar davant tothom. De totes maneres, deixant opinions i comentaris, que tal vegada qualcú anomenaria negatius tenim intenció de madurar judicis i explicar-los més endavant.

Avui, juntem esforços perquè no sigui paraula buida tot això que tant repetim, sobretot durant aquestes festes.

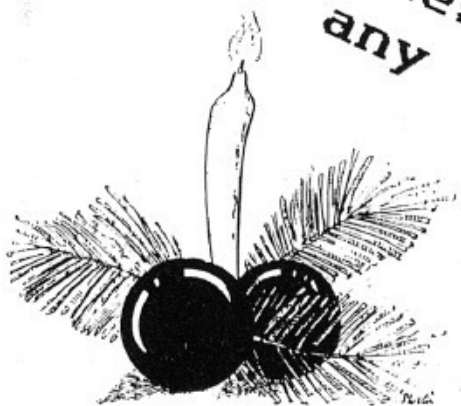
Els que tenen el poder, que aprenguin d'una vegada per sempre que la història els passarà factura.

Sigui una salutació, i vos dic la veritat, no hi puc fer més, la me sent penosa i voldria que fos alegre. Com si massa interessos de gent "culte?", "poderosa?"..., gent de damunt, volguessin apagar "Foganya".

De totes maneres, el temps que estigui encesa que sigui pel bé de Porreres i no de cap sector en particular, ni polític, ni econòmic, ni tendències creients o agnòstiques... Sols ens guia i ens anima l'amor a Porreres. No és un dir; i sinó, al mateix temps que rebeu les nostres felicitacions, seguiu totes les nostres petjades i comprendreu quina feina feim.

El GRUP FOGANYA vos desitja
unes Bones Festes i un feliç
any 1993.

LA MORTALITAT EXTRAORDINÀRIA A PORRERES: ALGUNS EXEMPLES CURIOSOS (1766-1768).

Com a l'anterior article ja explicava, els llibres de Defuncions constitueixen una font riquíssima a nivell d'anàlisi demogràfica, ja que ens reflecteixen una de les tres pautes essencials a la vida de la societat occidental fins fa ben poc temps: el donar cristiana sepultura a un cos (les altres dues serien el baptisme i les noces).

Però també hem d'agrair que, en alguns casos, a les actes de defunció ens reflecteixin dades que aprofundeixen en les causes de les morts. Seguidament n'oferim alguns exemples referents a porrerencs durant els anys 1766 al 1768:

- El Sr.Damià Roig de LLuís i Castelló, tinent dels Granaders del regiment de Milícies de Mallorca, morí dia 3 de gener de 1766. Tenia 43 anys, i "no pogué reber el Sagrat viàtic a causa de no poder tragar cosa alguna".

- El mateix any als 32 anys, moria de "parteràtic" Na Bàrbara Mesquida (a) Corró. La seva casa es situava al carrer de'n Magre.

- Francina Pastor, (a) Figuera, donzella de 55 anys, morí dit any perquè "vivía en lo accident de mal de caurer".

- El dia 23 de febrer de 1766 se'ns relata que En Miquel Barceló, dit "en Quel de Mina", amb casa a la Plaça, junt la posada de Son Servera (Ca'n Danús), "la semmane passada anà a Ciutat per las suas dependèncias y negocis, y li prengué malaltia de que morí en lo Ospital General".

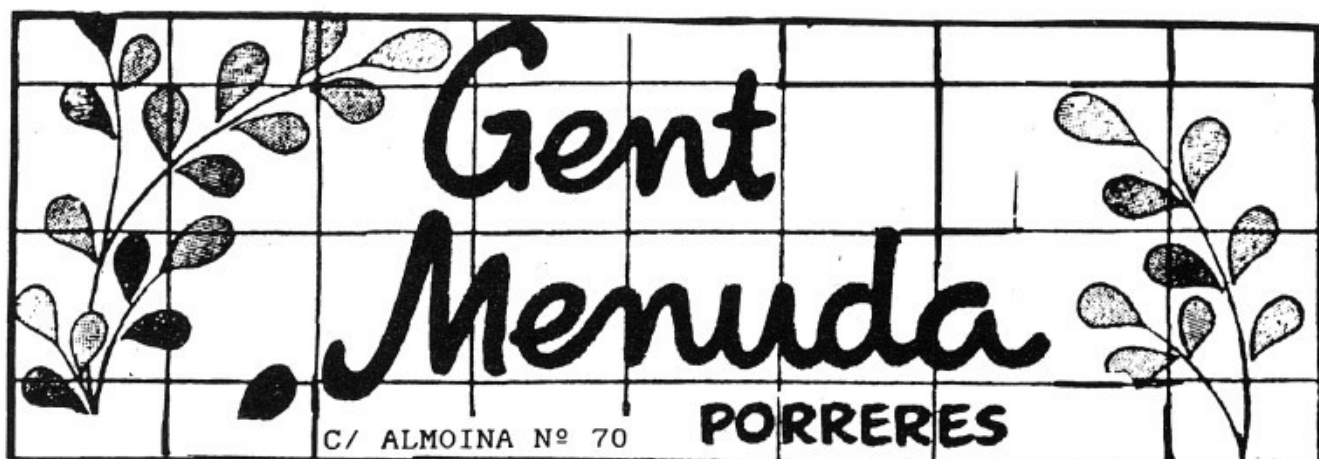
- Vicenç Jordà, "del lloc de Llorito" de passada per Porreres s'hospedà a l'Hostal de Plaça, "en case de Joachim Ferran, ostoler", morint dia 26 de febrer de 1766 als 65 anys.

- El matí de dia 17 de juny de 1767 trobarem mort a Antoni Font, (a) Font, de 70 anys, "prop de la Creu del Cos, per ahont se va a ne'l Puix de Monte-Sion, y se considera y presumex tingué la desgràcia de caurer de una bístia y ferí de cap, o que li degué predrer gota".

- Joan Oliver, (a) Garrover, morí dit any als 35 anys en les enramades de Ciutat "de ser caygut de un carro".

- L'any 1768 la Sra.Margalida Nebot del Puig, de 78 anys, "essent vinguda a l'Església" el dia de Santa Margalida per confessar-se, es segué en una caixeta de la capella de Sant Joaquim on li pegà gota, morint dins l'església i extramaunciant-la allà.

Bartomeu Servera Sitjar.

LA LLUM DEL NADAL

Tom Dooley fou un metge nordamericà que morí fa poc, quan tenia 34 anys. Els millors anys de la seva vida els havia gaudit a Vietnam i Laos curant malalts i instruint personal sanitari. Fou tan famós que en una enquesta quedà entre els deu homes més populars, per davant de Frank Sinatra. En un dels nadals que passà a la jungla, algú li demanà un missatge que seria transmès per ràdio. Però, al nord de Laos les comunicacions eren difícils. Tom calculà que sols a derrereries de gener el seu escrit arribaria a l'emisora. Un missatge de Nadal a finals de gener? no importava, perquè el missatge de Tom Dooley començava així:

"Nadal no sols és el 25 de desembre.

Nadal és qualsevol dia en que un home s'apropa a un altre per enomenar-lo germà i tractar-lo com a tal".

A la gran majoria de nosaltres ens manca descobrir el vertader sentit del Nadal i preperar-nos per a celebrar-lo cristianament.

El Nadal començà essent pagà. per ordre de l'emperador romà Aurelià, es celebrava, a tot l'imperi romà, el 25 de desembre, la festa del "Naixement del Sol Invencible", amb gran alegria popular. L'home primitiu adorava al sol, i veient que els dies s'acursaven al llarg de la tardor, temia que l'astre de la llum baixàs de tal manera que fos vençut per les tenebres de la nit. Però no; en aquests dies de l'any, arribant el solstici d'hivern, de bell nou el sol tornava resorgir majestuós i invencible. Poc a poc va creixent en força, llum i calor: és la festa de la llum i del color.

Al segle IV, els cristians canviaren el sentit original de la festa pagana, i aprofitaren la seva gran popularitat, per a celebrar aquest mateix dia el naixement de Jesús. Perquè veien en Ell la llum que els orientava, perquè el seu naixement significà

el clarejar d'un món nou, perquè Jesús havia vençut a la mort entregant la seva vida i rebent de Déu, com a resposta, la lluminosa alegria de la resurrecció.

No sabem si Jesús va néixer en els mesos d'hivern o d'estiu, ni molt manco un 25 de desembre. No hi ha documents que ho testimoniiïn. El 25 de desembre és una data simbòlica més que un aniversari del naixement de Jesús. Celebrem el fet salvador del començament de la vida del fill de Déu entre nosaltres. Amb Jesucrist neix un home nou: l'home que aconsegueix la pau, que es fa esperança viva, que domina el món amb treball, que s'allibera de tot esclavatge, que estima fins i tot als enemics, que sap que Déu és el seu Pare.....

Amb Jesucrist neix un món nou: la revolució contra tota opressió, en enfrontament amb tot lo vell, caduc i injust. Un món en procés d'alliberació de tot pecat.

Avui, el Nadal es torna pagà. Ningú té por pel que li pugui passar al sol. Pocs temen l'esclavatge del mal, del pecat. La majoria sospira per la seva campanya de vendes, la seva loteria, la borsa, els presents de Nadal, els regals, les felicitacions, les vacances, els menjars especials....., i per res més.

Manca el prendre consciència que en el món hi ha moltes persones, inclús no molt enfora de nosaltres, per les quals aquests dies no són de pau, ni d'alegria, ni de festa, ni d'unió..... Manquen la motivació i els gests de companyerisme, d'amor, de compartir, de sacrifici, d'esperança..... El Nadal ha tornat a esser pagà.

Josep Cerdà Tomàs.

Records amb delit.

Cap allà 1977 - 1978 el Grup Foganya com una cosa que no vol, començava a pendre forma sense que ni tan sols se n'adonàs; els joves es veien habitualment i creaven d'illo coses el més natural d'aquest món (no com ara que ni tan sols saben aferrar un paper retallat) i aquest grup de joves sense tenir pressupost de res ni tan sols es plantejaven tenir-ne, vàrem organitzar una festa, una festa que va caure en dates nadalenques i per això es va triar el 24 de desembre.

El dia de la Nit de Nadal.

Dins sa cuina de sa Residència de Porreres ses monges, varen coure sa xocolata. En Joan Trobat mos deixa sa Sala Mis Mundo, per poder-hi fer sa festa tota sa sala estava empaperinada ses taules parades a punt de quan acabassin ses matines sa gent pogues menjar sa xocolata amb ensaimades, i beurrer cava i musica preparada per ballar.

Ses matines varen acabar, sa gent anava sortint, feia un fred que pelava, emperò sa gent es va quedar damunt es Lloc Sagrat. Per què? qualque cosa els havia cridat s'atenció, idò sí, durant uns dos mesos aquest grup de joves havia confeccionat un globus de paper,

un globus gran, fins va poder aixecar el Pare Noël que duia dins sa canastra, el globus era de diversos colors i al mig amb unes lletres que desitjaven un bon nadal.

Ara no confeccionen globus, ni fan cap festa, tot els ho han de donar fet i el pitjor, tots diuen que tenen drets, drets a exigir i quan no els agrada? Creis que en lloc de protestar tant, val la pena que vos atureu a pensar si teniu o no ganes de fer feina.

Tenir una carrera no vol dir tenir cultura, i mol manco educació.

Una del Grup

CIRCULEM MILLOR

Tots tenim els nostres drets; però hem de recordar que els d'una persona acaben on comencen els drets dels altres, si no fos així, imperaria la llei del més fort.

És per això que tots també tenim dret a circular, però seguint uns estatuts que regulen, i també, per què no? restringeixen aquests drets. ¿Qui té potestat per fer això? L'estat, ell dóna unes lleis que a tots ens pertoca complir i a l'estat pertoca vigilar i fer respectar aquestes normes, o sia, el Codi de Circulació. L'estat, a través de l'agrupació de la Guardia Civil, té a càrrec la vigilància i si és precís, castigar les infraccions fetes contra aquest Codi a les carreteres públiques. I l'Ajuntament també té l'obligació moral de fer complir aquestes normes dins els carrers dels seus respectius municipis.

Aquí arribam al bessó de la qüestió, Porreres, quina mala imatge que ofereix a tots als qui venen de Lluchmajor o de Palma i arriben a l'avinguda del Bisbe Campins! A la primera farola hi ha un disc que pel que fa tothom, o bé és un escarni o una ignorància l'opinar del seu significat. A mi, no fa molts de dies em comentaven uns senyors de fora poble que pel que es fa a l'avinguda haurien de col·locar damunt el disc les sigles R.I.P., o sia "Requiescat in Pace".

Si no se vol fer complir aquest disc, i això que està quasi davant el portal de l'ajuntament, que se retiri i que no se malgastin les pesetes d'aquesta manera. Si l'Ajuntament posa discs i es gasta uns duros dels que noltros pagam, que faci complir el que signifiquen, que com he dit abans, té obligació

moral de fer-ho així i no per comoditat o per no fer falló qualcú, que es deixi de multar als que ho mareixen.

A mi m'han comentat que és impossible fer creure la gent, que no té remei, que la gent passa de tot.

Jo sé que fan falta molts medis per poder fer una vigilància efectiva, que no se pot esser per tot, però posant mesures a l'abast dels municipals i multant els infractors que trobin "in fragant", a poc a poc anirien arreglant aquest caos circulatori que tenim, per desgràcia a Porreres, que estic segur es digne de figurar en el llibre Guinnes de records.

Posem fil a l'agulla i comencem ja tots els conductors posant més esment en fer les coses bé i als responsables estreguent les corretges. Protestes sempre n'hi haurà; però val més que diguin que les autoritats feien complir i complien que no que diguin que no servien per res.

Antoni Rosselló

Galleles
ESPECIALITATS
AMB
TORRONS
GELATS

C.B.

Pje. Moli de'n Negre, 2
Tel. 64 70 80
07260 - PORRERAS (Mallorca)

VIDA DEL GRUP FOGANYA

Així com a la darrera revista, vos parlava d'algunes activitats del Grup Foganya, ara ja vos contaré el que hem fet:

El 25 d'octubre un grup d'una quinzena de socis vàrem arribar a veure "Sa Costera", i més concretament vos diré que a pesar d'haver de cercar i recercar, -per cert, que bastanta de gent torna sense haver-la trobada-, vos estic parlant de Sa Font des Verger.

Va ser un dia molt cansant, partirem de sa plaça prop de les vuit del matí, devers les deu i mitja vàrem arribar a l'esplanada des d'on se domina perfectament la trajectòria del Torrent de Pareis, el Puig Roig amb el quarter i una infinitat de vistes impressionants.

Seguidament tornant agafar els cotxes ens dirigirem cap a la platja de Cala Tuent a on deixarem els cotxes, i agafant les motxilles partirem pel caminó que ens havia de dur a la ditxosa font; i camina caminaràs, cap enllà te faràs.

Després d'haver caminat una bona estona, mos aturarem per barenar, i qui més qui menys ho feu de lo millor.

Quan ens temerem haguérem contrapassat el punt allà on se devalla cap a la font i ja erem a més de mitjan camí per arribar al Mirador de Ses Barques.

Però qui no es cansa alcança i demanant, demanant se va a Roma, per això va esser que arribarem a trobar el ditxos caminó que davalla cap a la caudalosa font des Verger, quina davallada d'aigua, allò és un vertader riu que s'avenca dins la mar...

Allà dinarem dins aquella frondositat i espessura, ben igual que si haguéssim estat al cor d'una selva verge, llàstima que ara els Tots Poderosos s'hagen passat per dins sa pobre mollera el destruir tan hermós paratge.

Després d'haver donat compte del recapte que duiem i glopejant un pic i un altre la fresca i clara aigua del Verger, prenguerem el camí de retorn pensant si en tornar ja no podríem beure d'aquella preciosa aigua.

Dia 1 de Novembre, el dia de la Fira com cada any posarem un estant on veniem la revista fent noves subscripcions i renovant les altres, també veniem bitllets per una rifa i tiquets pel dinar de les matances, aquest any fou el

primer que ferem un expositor de fotografies de les activitats més destacades del Grup, com també mostrarem el video de les matances passades, a aquest video se veu tot el procés d'elaboració del porquim, començant pel sacrifici, pelat escaldat amb aigua calenta i tot el seguiment de feines, així com es feia al temps dels nostres avis, inclús el desxuiar per l'esquena.

Dia 2 ferem l'horabaixa infantil, d'aqueixa manera es perllongava la festa de sa fira, els jocs que duguerem a terme foren: corregudes de sacs, rompudes d'olles, corregudes de cintes, corregudes a peu per totes les edats començant desde tres anys, i bastantes més coses, uns participant i els altres animant als corredors.

Dia 4 de novembre na Margalida Ramis, que ens deixa el local magatzem on hi guardam taulons, ferros i una trasteria de decorats i montatges de carrosses que fa por, idò ella tota sola feu aquest local net de dalt a baix. Donar-li l'enhorabona i les gracies no és equivalent per pagar-li, això demostra que hi ha gent que és del Grup i si sent, en canvi altres ni saben si el Grup existeix.

EL 5 del mateix mes, uns encarregats arribaren a comprar tot el necessari per les matances tant per l'elaboració com per la menjua tant pel frit del barenar com del dinar, tot això són coses bones de fer, però no se fan totes soles i bastants, ni se temen que allò s'hagi fet.

Els dos dies abans de les matances, tenguérem molt de trui, entre la llimpiesa de les naus i el seu voltants, preparació de llum, aigua, megafonia, en definitiva, un caramull de feines necessaries, llavoncs la preparació de tots els ormeigs: fogons, calderes taules, canyissos, olles amb brec i un llarg etcetera que qui més qui manco sabem. No oblidem que l'encarregat de la llenya i per cert la mos cobra molt barato ja que la mos regala és n'Andreu Trobat Nicolau.

I ja som a les matances amb tota l'il·lusió que suposa arribar a una festa, però una festa sonada sols no hem dormit esperant el moment de pegar foc a la caldera, una vegada començat el foc partirem a cercar el porc, una vegada el porc arribat a la banqueta, lo de sempre, estreta i porc a damunt sa banca, i feina s'ha dit. Durant tot el dia la feina que tots ja coneixem de sobre, prop de les onze ferem la barenada, que per cert, un que s'ha posat en feina davers les cinc del matí... ja era ben hora! però així el trobam més bò.

Una vegada haguérem barenat, continuarem amb la feina, una cosa darrera l'altre amb l'animació pròpia de gent jove, si bé enguany coincidiren moltes de matances particulars, això feu que l'assistència no fos tan nombrosa com els altres anys, esperem que l'any que vé tots recordeu que El diumenge després de Sa Fira, són ses Matances Populares, i amb l'assistència de tots la festa queda més lluida.

Dia 13 de novembre es feu el sorteig del lot de roba per valor de 40.000Pn fou premiat el número 0935 la guanyadora fou na Mª Antonia Grimalt. Enhorabona!.

Dia 8 de desembre, anàrem a Son Mesquida a representar l'obra de Josep Mª Benet i Jornet: "Ai Carai!" el local s'omplí de gom en gom i l'actuació dels actors fou molt aplaudida.

En Aquest moment ens trobam amb totes les corregudes i trui que suoposa la preparació de les activitats nadalenques, que al pròxim "FOGANYA" ja vos donarem relació.

Convé ressenyar que dia 8 tinguerem al nostre local la primera reunió amb les entitats del poble que volgueren prendre-hi part,

puig totes havien estat convidades per la preparació de la festa de Sant Antoni, foguerons per dissabte dia 16 i beneïdes diumenge dia 17. Hi assistiren les entitats següents:

L'Ajuntament, Aires de Montission, Agrupació cultural, A.P.A. Escola Nova i Coral de Porreres.

Dia 20, cinc membres de la Junta del Grup Foganya es desplaçaren a Villafranca, per visitar el Betlems que enguany concursaren. Varen esser 19, fou difícil la classificació.

Precissament els problemes d'altres anys feu que cercassen gent d'altres localitats.

Miquel i Jaume

PREGAM A TOTS ELS COL·LABORADORS

ENTREGUIN ELS TREBALLS ABANS

DE DIA 16 DE FEBRER.

GRÀCIES.

ESPIPELLANT ELS ANYS II ÈPOCA Nº 15

És vera que els records no s'acaben mai; i, es clar, com més ha viscut un, és normal que siguin més els records.

El difícil, qualche vegada, és acertar el moment oportú per apuntar un fet o un altre.

A més, quan arriben les que anomenam Festes de Nadal pareix que és necessari recordar allò tan tradicional. I pareix que en haver complert una sèrie de fórmules i formes revestides d'uns exteriors de bona voluntat, que sols són això, pareix, repetesc, que ja ho hem fet tot.

Desitjaria amb ma espipellada d'avui recordar aquella unió i reunió familiar que hi havia per aquestes festes nadalenques. Potser, el més entranyable era aquell arredossar-nos al voltant de l'escalfor familiar.

Què hermos era aquell truc nerviós dels minyons envers de la sobrietat austera dels avis en aquell temps, quan encara no se deien de sa tercera edat. I els trobàvem tan agraciats i eixerits que ens enfilàvem per damunt i el mos acabàvem a besades. Mai no vaig trobar les meves padrines (els padrins desgraciadament no els vaig conèixer) lletges ni fastigoses; sinó, no m'hagués aferrat a elles.

Quin gust aquelles persones que mai pensaren "No mos han de dir vells", en truar amb la seva calma i parsimònia, amb els seus nètets.

Quants poemes han escrit els nostres poetes inspirats per aquella simpatia agradable dels nostres padrins, que amb el seu amor, dues vegades maternal, ens agombolàven amb tendresa.

Sigui aquesta espipellada d'avui un sentit homenatge a totes aquestes persones majors que, sense ostentació ni pretensions, sempre han estat el llevat que ha fet fermentar la vida dels pobles.

És penós que tantes vegades aquest llevat el vulguin fer tovar de mala manera i amb profits polítics o particulars.

Tant de bo totes les persones que necessiten atenció, distracció o afecte, trobin redòs agradable dins les institucions establertes per tals efectes; sense separatismes, discriminacions, marginacions ni altres inconvenients.

Sigui aquesta espipellada, repetesc, un desig sincer de què aquets nostres majors siguin llevat autèntic i disfrutin, ni més ni menys que tots els altres, de les seves festes i de tots el dies.

Jaume Rosselló i Verger.

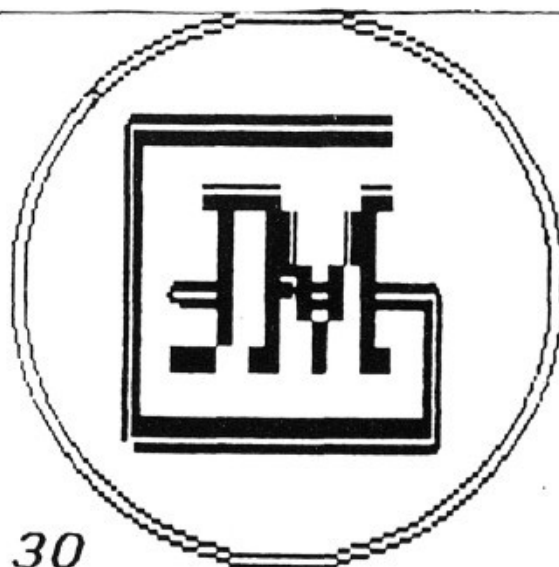
CEINCO

CENTRO INFORMATICO

Y CONTABLE

TEL.64.75.17

PASSARAIX Nº 30

Conceptes com futur, començament o canvi, es tornen a posar de moda i a circular pels carrers del nostre poble ara, que ensatarem un any nou i n'acabarem un altre.

Quasi a finals del segle XX, quant ja fa 4000 milions d'anys que hi ha vida a la terra, i després de ses darreres novetats científiques que vivim, inimaginables per un home de principi de segle, un, es demana com viurem per exemple quant hagi passat un altre segle, si és que encara ses ones de la mar copetjen ses nostres costes...

N'ESTEIN ja va afirmar, especulant per un futur, que no sabia com seria la 3ª GUERRA MUNDIAL, però sí la 4^a: Amb pals i pedres.

¿Tant afectada estarà la nostra vida a qualsevol indret o casa de Porreres?

Supòs que ja farà estona que la televisió per cable, es videotelèfons, es cotxe elèctric o es fax amb impressió làser i transmissió digital ja seran algo passada o contes dels padrins de llavors.

Es científics dissenyen, creen i estudien objectes per fer-mos estalviar temps però lo cert és que el repartim d'una altra manera, ¿O no?

Repasant es mètode científic a molts d'aquests descobriments hi arribaren per casualitat o perquè varen ensopagar-hi cercant un altre cosa.

No pos s'exemple d'en NEWTON que li va caure, mentre descansava a n'es seu jardí una síndria damunt es cap... perdó, era una poma, la famosa poma. Lo que vull dir és que molts de científics han de donar la culpa a l'atzar; Com en GRAHAM BELL, que intentant millorar es telègraf va inventar es telèfon. O en LEONARDO DA VINCI, un de científics més prolífics que, dissenyant unes ales abatibles mogudes amb corriolets, va descobrir es paracaigudes (maldament fos un poquet rudimentari). O es cas d'en FLEMING, que estudiant un cultiu d'estafilococs, notà una inclusió d'un bolet molt petit de la família penicilium creat allà sense ell voler...

Afortunadament la ciència avança a passes, i no a bots i encara no ha transformat de tot es hàbits i ses costums de la gent de la vila. Lo fotut és que ara vivim una època en que ses persones creim que no hi ha res que no estigui inventat o descobert.

S'ordinador, inventat fa gairebé 40 anys, ja és un aparatet normal dins ses nostres empreses o cases, i es SOFTWARE (instruccions i dades) ja no és una paraula associada per la gent com un grup de música anglès. Desenvolupat molt aviat, sense ell, moltes coses serien impensables, físicament impossibles: Maneig de textos i xifres, processar fotografies dels satèl·lits (allò de llauna rodó que mos dona voltes) igual que arxivar o dissenyar. Inclús, ja n'hi ha que xerren com noltros, sintetitzant la veu humana a partir de dades enmagatzemades dins la seva memòria científicament: Codificador operat per la veu o amb es nom de VOCODER. Es físic tetraplègic STEPHEN HAWKING en duu un).

Però feliçment, la gent o es pagesos, no necessiten cap xip de silici per fer-lis enrecondar quant s'han de sembrar es melons, espolsar es ametllers o segar es blat en s'estiu. I no saber que és la macroenginyeria, la realitat virtual o ses cordes còsmiques i poder dormir ben tranquils.

!Però un moment! Jo no dic que tota ciència o progrés siguin contraproduents, al revés, es genetistes i científics tenen clar com combatre i erradicar la tromboïsis i es SIDA abans del 2005, es corc dental i càncer abans del 2020 (perquè ja comença a ésser hora) i altres metes posades que farien empegueir a n'es més valent des futuròlegs.

Saber que en tot el món viven entre 5 i 10 milions de persones infectades des virus des SIDA és molt trist i et fan fer un pensament.

Posiblement o quasi segur que si a un home de l'any 1893 o 1900, per exemple, l'hi haguessin dit que arribaria haver-hi endemés de bancs de doblers, bancs de sang, d'òrgans humans o d'esperm (el guarden congelat a 196^a: baix zero) o que a base d'injeccions o pastilles, perd, s'home o la dona, temporalment, la capacitat per procrear es pensaria que xerra amb un "extraterrestre" (referit a un d'aquests d'ara) "I és que ses ciències avancen una barbaritat".

Com també que desde fa quasi 15 anys que va nèixer es primer al·lot probeta, prop de 30000 nins del món han seguit es mateix camí.

Són es fills de sa mès revolucionària i magnífica tècnica de sa reproducció assistida: Foren concebut dins ses parets fredes d'un tub d'assaig. Afagir també que es risc de que es produeixi un abort és de 2 o 3 vegades major que una concepció normal.

Es preu de fer es miracle de sa vida artificial s'en va damunt uns 4 milions de pessetes. Però en lo que pocs pensen és en com es sentirà un d'aquest nins quant cresqui i s'en doni compte de quina manera a nascut. ¿Es pensarà que és un bitxo raro?

Mentrestant sa ciència progressa.

I progressa maldament hagin de sacrificar 400 milions d'animals cada any en benefici des laboratoris científics. Conills que dins sa retina d'es ulls els hi fiquen detergents i productes per provar com els afecta s'irritació, o moixos, que maten per emprar un 45 % de massa encefàlica per estudis genètics. Pentura s'experimentació amb ratolins es totalment necessària, potser però, que 400 milions siguin, per ventura, massa.

Lo trist és que a davant d'aquests esdeveniments mos hauriem de conscienciar i encoratjar perquè ses nostres tradicions típiques no es modernitzin massa, donant peu a altres coses mès de moda, perdent gran part des nostre patrimoni cultural (matances, festes populars, tradicions, etc) essencial per sa cultura porrerenca.

Així i tot, en general, sentim que cada pic es futur arriba mès aviat -per ventura per qualquins massa accelerat- però avançam cap a ell inexorablement a s'inevitable constant de 60 minuts per hora.

Aposta jo hem demà com sirà, per exemple, sa vida dins una granja. O ses nostres matances el 2093; Haurà canviat tant com per emprar es biomanescal de torn, composts de carboni o biomaterials controlats per xips, que intercanviaran per ses parts defectuoses de s'animal malalt, o es podrà engraijar es porc amb pastilles concentrades (com ses que se mengen es astronautes de LA N.A.S.A. quant jugen a cartes dins ses naus espacials) que l'hi suminiran vitamines i aliments...

No ho sé, però per favor, que no m'hos transformin es "mesclat" matancer ni es frit de sang de fa tants d'anys i que tant agrada a sa gent de ciutat.

No és una pel·lícula de ciència ficció, és es futur... I ara que tothom o xerra des futur o s'enrecorda amb nostàlgia d'uns temps passats que també es torna a posar de moda lo antic, jo hem preocuparia de viure amb tota intensitat un present que vivim, un present que tenim ara a n'aquest mateix moment...

Però com va dir aquell vellet, sa vida és un 10 % com la feim i un 90 % com l'agafam...

Que el Rei Negre vos deixi dins ses espardenyes des balcó sabó científic, per rentar-l'hi sa cara a Porreres.

MOLTS D'ANYS PORRERENCS I FELIÇ 93...

* Escrit un vespre abans de ses matances de ca nostra i dedicat a sa meva padrina i padrina jove, que són es es dos estels que desde fa quasi un any brillen mès fort ses vetllades porrerencs i hem quien sempre...

RAFEL PICORNELL I SERRA DESEMBRE 92.

Comparació demogràfica de Porreres

NAIXEMENTS

1991

1992

OCTUBRE:

Dia 1: Àngel Janer Campos	Dia 20: M ^a del Mar Sánchez Bonnin
" 3: Teresa Julià Julià	
" 6: Antònia M ^a Juan Sastre	
" 15: M ^a Jesús Rosselló Sampedro	
" 18: Margalida Martorell Barceló	
" 20: Sebastià Cerdà Forteza	

NOVEMBRE:

Dia 9: M ^a Àngels Font Sastre	Dia 7: M ^a del Mar Juan Santmartí
" 15: Paula Furelos Monserrat	" 30: Jaume Binimelis Feliu
" 21: Francisca Mulet Sastre	

MATRIMONIS

1991

1992

OCTUBRE:

Dia 12: Joan Huguet Mesquida i Margalida A. Alcina Gil	Dia 3: Antoni Antich Manresa i Agnès Barceló Garcies
" 26: Peter Kauba i Bonaventura Forteza Martorell	" 10: Francesc Servera Mora i Joana M ^a Mesquida Nicolau
" 20: Joan M. Terrasa Sancho i M ^a Irene Barrado Cañellas	" 17: Manuel Galiano Sanchez i Josefa Jimenez González
" 26: Miquel Bover Julia i Francesca Trobat Cerdà	" 24: Gaspar Barceló Jaume i Maria C. Ballester Gornals

NOVEMBRE:

Dia 26: Pere Adrover Mulet i Margalida Carrió Vázquez	Dia 14: Andreu Mesquida Bonet i Margalida Grimalt Luna
" 30: Mateu Sorell Mulet i M ^a Antònia Juan Sastre	" 14: Rafael Mesquida Miralles i Catalina M ^a Moncadas Jordà
	" 21: Joan Gari Llaneras i Esperança Prats Barceló
	" 28: Manel Picó Bonnin i M ^a Jesús Ximelis Bover

DEFUNCIONS

1991

1992

OCTUBRE:

Dia 7: Maria Martorell Cruellas, 82	Dia 3: Cristòfol Llinas Barceló, 79
" 8: Antoni orell Miralles, 69	" 10: Joana A. Sorell Barceló, 92
" 24: Maria Gomila Mesquida, 88	" 22: Margalida Mesquida Salom, 59
	" 27: Miquela Carlos Salom, 79
	" 31: Joan Llado Monserrat, 68

NOVEMBRE:

Dia 5: Maria Veny Barceló, 61	Dia 2: Guillem Janer Tomàs, 80
	" 9: Miquel Morlà Bauza, 92
	" 9: Guillem Morlà Bauza, 87
	" 10: Sebastià Veny Mas, 83
	" 22: Joan Marquès Llull, 90

Coneguem el nostre entorn

"ENTORN NADALENC"

Nadal és aquí, tots sentim l'ardor de les festes de Nadal, aquestes festes que ens fan sentir més alegres i ens fan pensar en els altres, els que pateixen, els que no gaudeixen de bona salut i els que no poden veure ni tocar ni sols cavillar el que són unes festes de Nadal perquè mai no n'han viscuda cap... pensant en ells, principalment aquests senyalats dies vestim el cor, però d'un vellut més vermell i més lluent que el que lluïm de costum i no hi hauria de caber lloc per egoismes, represalies, rencors ni malifetes, només amor i concòrdia amb els demés. Nadal és temps de vestir-nos amb un vestit nou, amb un esperit engrescador i encoratjador per investir de cap a l'any nou que s'apropa...

Arriba cap d'any i començam a preparar-lo revoltant-nos d'un entorn ben poc usual els altres dies de l'any, feim un Betlem, omplim pins i altres arbres de cintes de colors brillants i penjarois d'allò més garrids, originals i de vegades estrafolaris, adornam làmpares i mobles de manera que paresqui que hi ha més festa... ¿Qui no ha fet mai un Betlem, ja sigui de caràcter mallorquí o palestinià?, quin goig anar a cercar el pèl de roca per compondrer-lo damunt un canyís o qualsevol moble, fer la cova amb el neixament, camins, un llac o un safareig, les cases de foravila i els característics pastorets i ja dies més endavant afegir-hi els tres reis de l'Orient... Quan preparam Nadal, hem de reconèixer-ho, nins, adol-

BLACK PLANAR

CA'N TONI SERVERA
DISTRIBUIDOR OFICIAL
I SERVEI TÈCNIC:
THOMSON

-PANASONIC	-MITSUBICHI
-PRESIDENT	-YAESU
(CB-27MH2)	-VIDEU CLUB

Carrer Orell, 29; PORRERES
 Tel. 64 71 70

THOMSON

lescents, grans i vells, tots as-saborim aquest entorn nadalenc i no només dins canostra, sinó que sortim al carrer i ens trobam el poble també vestit de nadal, els mostradors de les botigues ben enllumenats i decorats, -que hi ha qualche comerç que monta uns mostradors que fan mirera-, es clar que sempre hi ha botiguers que tenen més bon gust uns que els altres.

A Porreres tenim la sort de poder gaudir de vertaderes obres d'art en quant a decoració de Nadal fa referència; el Betlem de l'hospitalet, que cada any el Grup Foganya du a terme d'una manera manual i artística. L'ornamentació de l'església parroquial, que amb molta cura i molta els encarregats, sense que ningú sàpiga ben bé com s'ho fan per posar tanta quantitat de neules i estrelles que sembli el "diví lloc" guiat per la grandiosa estrella que omple el presbiteri amb la seva exuberant coa d'estrelles, paresquent el més estrellat cel de tot l'any.

Per acabar de confitar aquest entorn tan nadalenc, hi acaben de posar la cirera els empleats de l'Ajuntament que amb molt d'esment vesteixen l'Avinguda del Bisbe Campins amb figures de ferro revoltades de bombetes de colors amb formes de campanes i fins i tot amb l'escut de Porreres, llavors la plaça d'Espanya amb guirnaldes de bombetes voltant-la, i finalment una estrella i un bon desitg de molts d'anys, felicitat i prosperitat de cap al 1993 escrit a la façana de la Casa de la Vila, que s'il·luminarà cada vespre, cada posta de sol quan els estels comencin a guaitar. I és que l'ocasió ho demana, si no ho feim per a Nadal, Quan ho fariem?...

I la mossegada darrera, la darrera festa, la més esperada pels més petits, l'arribada dels reis, la preciosa cabalgata amb les estravagants carrosses ben lluides, -que a Porreres podem disfrutar d'unes carrosses com se veuen a pocs indrets de Mallorca-, per tradició ideades i confeccionades pel Grup Foganya.

VIAJES COLÓN TRAVEL, S.A.

BAL 182

El meu proper viatge

Tel. 761250-753440

Telefax 492944

31 Desembre 31

07003 Palma de Mallorca

PORRERES, TELEFONO: 647000

L'arribada dels reis... l'anunci d'un altre Nadal passat, ja només cal arreconar la trasteria, amb una mica de recel, això sí, però sabent bé on ho amagam perquè l'any que vé, segur que si estam bons ho tornarem a treure.

A VOSALTRES REIS MAGS

De tant en tant és bo recordar l'il·lusió dels nins i engrandir el cor dels majors. Les il·lusions es converteixen amb imaginacions de més i més, amb conceptes de pobra moral. La vida ha anat evolucionant i els reis també ja duen menys coses útils i les juguetes han passat davant tot. S'hi m'ho permeteu vull fer una observació molt breu, només unes quatre paraules que us diran alguna cosa " Sendero luminoso, Sandinistes, Racistes, Nicaragua, Bòsnia, Iugoslàvia" i a l'altra full "Pistoles a piles, conjunt gerriller, avions militars i cotxets de gerra".

Ajudau a conservar la naturalitat i la bellesa dels nins i que retorni aquella pepa que no plorava ni caminava ni tossia ni fèia rots, ni estava de part ni pixava... sino que els nins la trobin guapa per lo que és: Una pepa de padaç. **Que ens il·lumini la imaginació a tots.**

JOAN PICORNELL BLAS.

Joan Picornell Blas.

Des d'aquestes pàgines de Foganya rebeu la més sincera felicitació de Nadal i el més fort desitg de que comenseu un bon any amb salut i armoniosa companyia dels vostres familiars i amics.

Amics lectors:
MOLTS D'ANYS

Antoni Matas

PERRUQUERIA D'HOMES

TONI

Carrer DUZAY, 2 baix:

Telèfon: 64 75 85

PORRERES (MAJORCA)

BONES FESTES

PORRERENCS DE PRIMERA

Quants sentirem cada diumenge el nom de Bàrbara Mora Barceló?, cada diumenge quan s'anunciaven els cultes de la setmana, durant la missa major -li deien l'ofici-, sempre hi havia els que havia sufragat Donya Bàrbara.

Tothom, o molta de gent sap o coneix les grans reformes que feu o manà el rector Pere Campins que més tard seria Bisbe de Mallorca.

El que molta de gent desconeix és que si una Senyora no hagués donat la seva hisenda a la parròquia ni la reforma del presbiteri hagués estat possible, el preciós i riquíssim tern de lama de plata brodat amb or tampoc s'hagués fet, la restauració de la capella del sagrari, les sales evinents a la sagristia amb calaixeres i armaris, altres dependències, orga, cor, capella de baptisteri, ornaments sagrats, cementeri del costat de l'església que es convertí en jardí, es feu l'aljub, el grandios aljub del pati de l'església.

expert

Major, 1 - Call, 2

Tfn. 64 72 31

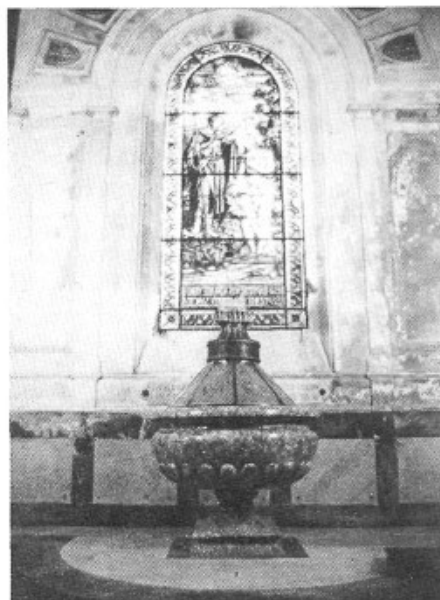
07260 - PORRERES

Molta de la restauració de l'església de Montission i altres dependències d'allà dalt foren possibles gràcies a la generositat de Bàrbara Mora Barceló juntament amb altres donatius que ajudaren a aquestes millores (es poden consultar notícies històriques sobre el santuari de Montission de Porreres per Joan Feliu, Pàgina 32).

Quan Vengué Dn. Lluís Crespi abans de fer l'enrajolat o l'edifici del Centre, inclús l'endomassada, el primer que feu fou ornamentar amb una rica i preciosa vidriera la gran claraboia de la façana principal del temple parroquial costejat aquest vidre amb patrimoni de la ja anomenada Bàrbara.

Hem dit que la capella del baptisteri fou una de les reformes que es feu amb patrimoni De Donya Bàrbara, idò també és l'únic lloc on a una simple placa a la part de darrera hi ha el nom de Bàrbara Mora, l'inscripció diu: -AQUEST BAPTISTERI FOU CONSTRUÏT L'ANY DEL SENYOR 1894, AL CEL SIA L'ANIMA DE DONA BÀRBARA MORA BARCELÓ-, sols no diu si fou ella que pagà la reforma, només diu AL CEL SIA.

Es costum que recordem els nostres parents més íntims, aixís ens recordam de nostres pares, nostres padrins; d'aquesta manera ells recordaven els seus pares i padrins, possiblement els nostres fills i nets també es recordin de noltros i aixís d'un any a l'altre s'anirà esfumant el record dels avantpassats; de la mateixa manera que s'esfuma la boirosa teranyina del mati amb l'empenta suau i lenta de l'alborada dextonada, com avergonyida de destapar la mare terra del sutil mantell que castament com a vaporós tul la cobreix.

Seria el pudor i la humilitat, -perdonau aquest llenguatge, que el desconeix el nostre mon d'avui-, de totes maneres insistesc, seria això que avui no se coneix, el que faria que donya Bàrbara Mora Barceló es cobrí ella mateixa d'aquest sutil vel que encobreix dins l'oblit sense que ni crepuscle ni alborada ens mostrin la gran persona que fou donya Bàrbara.

No tant sols donà tots la seva hisenda, les possessions de Son Castanyer i Mianes, més de dues-centes quarterades, dues cases una al carrer de Sala i l'altra al carrer de Costa i Llobera, a més de capital en metàl·lic, sinó que cobrí la seva figura d'un espès silenci, convençuda de que són els fets el que valen, no la ostentació. Quina diferència dels nostres potentats, polítics, figures culturals i demás gent

opulenta i ostentosa que únicament mira estar a primera plana.

Des de nostra humil Foganya, però amb el més sincer convenciment de que donya Bàrbara Mora Barceló se mereix el nostre reconeixement i anomenament de Porrerenc de Primera, sabem que poc valor té el nostre testimoni, a mes sabem quin cas fan nostres autoritats als nostres crítics i historiadors, encara està fresc el record del centenari de la fundació dels pares de l'Oratori durant el qual el doctor Joan Rosselló Lliteres amb la seva intervenció en la cloenda de dit centennari demanava que els pares Arbona i Riera fossin declarats fills il·lustres de Porreres, molt

d'entusiasme aparent, però passà com d'altres tantes de coses...

No esperam que a Donya Bàrbara li dediquin un carrer o una plaça, bastaria que fos iniciativa nostra per esser rebutjada, de totes maneres des d'avui molta de gent sabrà que moltes de les obres que es feren a la parròquia i a montission se deven a la generositat de donya Bàrbara Mora Mulet.

Va néixer a porrerres, l'any 1809, al 1841 es casà amb Antoni Moya, natural de Binissalem, fou fruit d'aquest matrimoni una filla que morí als 28 anys.

Jaume Rosselló i Verger

*Viveros
Pou Nou*

VENDA DE FLORS I PLANTES
ELABORACIÓ DE RAMS CENTRES
I CORONES;

tlf. 64 74 07 - 64 73 87

Polícia Local.

* Dia 17 d'octubre un treballador d'una empresa de manteniment elèctric vfa patir una descàrrega elèctrica a la Gravera de Son Amat, ocasionant-li greus ferides.

* Dia 18 d'octubre, l'horabaixa, un àrbitre de futbol es va renejar (diguem-ho així) a començar la segona part del partit que aleshores se disputava al camp municipal d'esports entre un equip local i un altre. El motiu, pareix esser, foren les amenaces que de part del públic li oferien Al cap i a la fi, va començar la segona part amb la presència de la policia local.

* Dia 31 d'octubre, allà on s'ajunten el carrer Passaraix i el carrer Major va ser l'escenari d'un petit accident de trànsit. Però la nota discordant no fou el petit accident, sinó el gran escàndol que protagonitzaren dos dels ocupants d'un dels vehicles, que baix els efectes de l'alcohol, donaren tot un recital d'allò que no s'ha de fer, acabant la cosa, fa no fa, en mans de la justícia.

* La nit de dia 7 de novembre, a un local del carrer Jaume Mulet un grup de joves organitzà una festa particular, deixant el carrer en unes condicions bastant deplorables.

* Dia 14 de novembre es donava avís al conductor d'un cotxe que dessistís de la seva manera de conduir, ja que els ocupants d'un turisme han d'anar asseguts als seus seients i no al capó.

* La nit de dia 29, alguns cotxes de Porreres foren visitats pels lladres, agafant la documentació i més objectes, a destacar, una quantitat considerable en dècims de loteria, amb la salvetat que quasi la totalitat de la documentació es va recuperar, així com també la loteria, mitjançant la intervenció de la policia local de Palma, que dies després els detenia.

* El carrer Almoina, cap de cantó amb el carrer Veiet, dia 17 de desembre fou escenari d'una col·lisió entre els vehicles PM-3809-OC i PM-3346-AX; aquest darrer de la localitat, qui fou qui se'n dugué la pitjor part.

* A l'hora d'acabar aquest recull dos dels integrants d'aquesta policia local estan realitzant un curs de reciclatge a l'escola de la policia local, que a tal efecte té la Comunitat Autònoma. Valguen aquestes retxes per tal que suquin bé els alls.

Els membres de la Policia Local, vos desitgen bones festes de Nadal.

FOTO VIDAL

Avda. Bisbe Campins, 16

Tel. 647320

PORRERES

FOTOGRAFIES D'ESTUDI,
REPORTATGES COLOR DE
NOCES, BATETJOS
COMUNIONS, I
REPRODUCCIONS

Barbara = Art

C/. Duzay - PORRERES

VOS

desitja unes Bones Festes i

un
feliç
any 1993

ELENA AVENDAÑO MOLINA, FISIOTERAPEUTA DEL CENTRE DE REHABILITACIÓ DE LLUCMAJOR.

De nacionalitat argentina i italiana, realitzà quatre anys d'estudis a la Universidad Nacional de Córdoba (Argen-

tina), enllà on el 1973 se li va concedir el títol de Fisioterapeuta. La Fisioteràpia és la ciència que aplica procediments manuals i instrumentals destinats a prevenir, millorar i recuperar la capacitat física de les persones a través del moviment.

Ha treballat com a fisioterapeuta al Servicio de Rehabilitación del Hospital de Córdoba, des de l'any 1975 fins al 1987, lloc on va adquirir la seva màxima experiència tècnica en rehabilitació de pacients de cadera i genolls i altres patologies traumàtiques.

Col·laboradora docent de la IIa Càtedra de Traumatologia i Ortopèdia de la Universidad Nacional de Córdoba, on ha donat classes teòrico-pràctiques sobre la seva especialitat.

Posteriorment i després de realitzar

estudis d'homologació de diferents assignatures i de presentar la monografia, obté la llicenciatura.

L'any 1989 va obtenir l'homologació del títol a casa nostra. És membre col·legiada de la Asociación Española de Fisioterapeutas, d'àmbit estatal, creada per defensar i representar els interessos del col·lectiu professional de fisioterapeutes.

Des de fa uns dos anys treballa, a plena satisfacció de la clientela, en el Centre de Rehabilitació de Lluçmajor.

Les patologies més tractades són artrosi de columna, esguena, cadera, genoll, correcció de columna vertebral, fractures simples i amb osteosíntesi, tendinitis, etc.

Raül Méndez.

Centre de Fisioteràpia i Rehabilitació

Lluçmajor

Gimnàstica
correctiva de

Columna (escoliosi)
Peus plans
Manteniment

Rehabilitació
de pacients

Post-Infarts
Neurològics
Traumatològics

TRACTAMENTS:

Cervicàlgies, Lumbàlgies, Varices (drenatges limfàtics), Esquinços, Bronquitis, Senusitis, Psoriasi, Artrosi, Lesions esportives, Kinesiteràpia, Laserteràpia, Microones, Electro Estimulació, Ultrasons, Traccions, Corrents biodinàmics, Tens

Assegurances: ASISA, SANITAS, PREVIASA, MARE NOSTRUM, L'ALIANÇA

Elena Avendaño Molina (Lic. Fisioterapeuta) Col. 3622

Antoni Maura, 57 - Baixos - Tel. 12.00.64 - Lluçmajor

COMPRA I VENDA

llenya de foc

portada a domicili

Informi's -

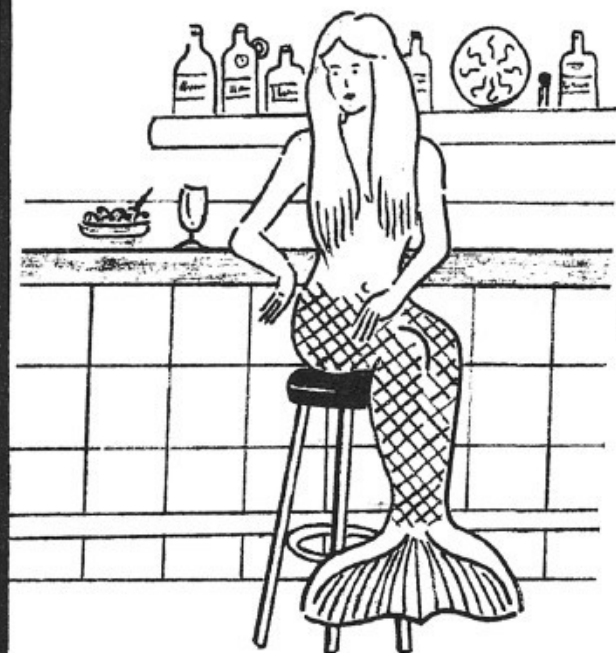
MIQUEL GARI FERRER

CARRETERA DE PALMA qui. 1½

(ÀBRICA FLORISPAN)

C/ FRAU nº 20

TEÈFON 647210

LA SIRENA

especialitat en
tapes

DESITJA FELICITAT I UN
PROSPER 1993 a TOT-HOM

C/ ALMOINA Nº 44 Tel 647832

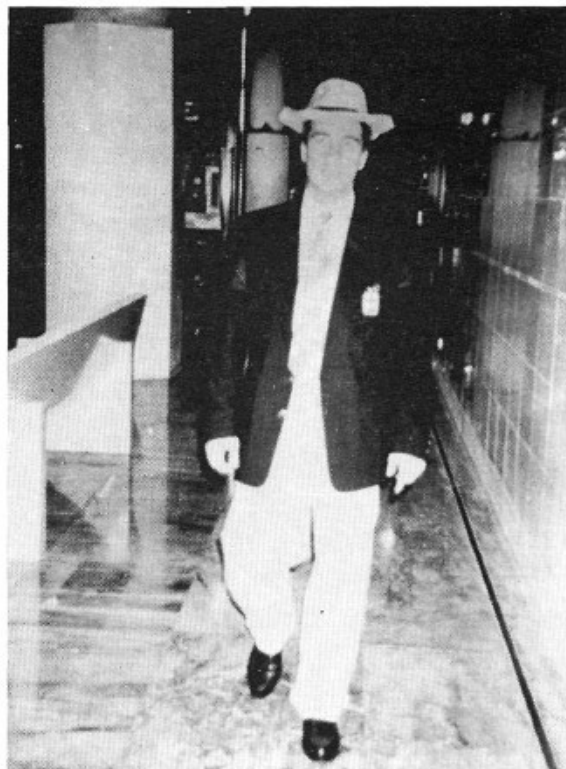

ENTREVISTA AMB

FRANCESC SOLER

MEDALLA D'OR OLIMPIC

Els darrers Jocs Olímpics de Barcelona varen esser sense cap dubte un gran èxit en tots els sentits. Els representants de les Balears varen aconseguir 3 medalles d'or. Una d'elles la va guanyar en Francesc Soler, conegut al món esportiu com en "Chichi" - Soler, al qual se li pot considerar com a porrerenc, ja que el seu pare es porrerenc, i ell a més de passar aquí els seus moments d'oci, se sent ben identificat amb aquest poble. En Soler es jugador del R.C.D. Mallorca, i va participar al Jocs Olímpics formant part de la selecció espanyola de fútbol.

Per conèixer com havia viscut els Jocs, i les seves conseqüències personals, nos varem posar en contacte amb ell, i li varem formular unes preguntes referides als Jocs

P. En primer lloc, nos agradaria que nos contases lo que vulguis dels Jocs?.

R. Bé, els Jocs varen esser tot el treball de un any, o d'un parell d'anys es pot dir, perquè d'estar jugant aquí al Mallorca al filial, llevò vaig debutar al primer equip, i així molt ràpid, vaig tenir el premi de la primera convocatòria per anar a la Selecció Olímpica. Llevò sa feina de tot l'any, nos va proporcionar tant a jo com els meus companys tenir l'oportunitat de jugar l'Olímpiada, i mira, amb tanta sort que al final varem aconseguir guanyar la medalla d'or.

P. Què se sent quant se desfila al acte de inauguració dels Jocs?.

R. Això es un dels moments més bons que tenen els Jocs, perquè veure uns altres esportistes com poden esser en "Magic" Johnson, - en Carl Lewis, o qualche altre esportiste d'élite, es com si estiguessis a dins una gran família de l'esport que tothom se dur molt bé, i no es lo que estàs acostumat a veure a dins el teu món o al manco jo, a dins el fútbol. Es una cosa molt diferent.

P. Has arribat a conèixer la Ciutat Olímpica?.

R. No, perquè noltros varem esta la major part dels Jocs a València, a un hote, i no varem sebre lo que es viure amb altres esportistes. Lo únic que varem poer notar, va esser conviure amb altres jugadors de fútbol que estaven al mateix hotel, i així nos varem dur molt bé amb els altres equips que varen venir aquí a on estavem noltros.

P. Així, podrien dir que no estant a la Ciutat Olímpica, vos perdereu part de lo que podria esser aquest moviment un poc folklòric que se viu a dins.

R. Sí, no el vius amb tanta intensitat com el varen poder viure altre esportistes, però jo crec que per el rendiment de l'equip individual de cadascú, ho pases millor, ja que així varem estar -- centrats amb els partits que teniem més a prop i intentar-lo guanyar.

P. Es veritat que hi havia esportistes que tenien mes compta a les juergues que a descansar?.

R. No ho sé, per la nostra part no, noltros des de un principi varem anar a fer lo que havíem de fer, que era arribar lo més lluny possible, però per lo que sentirem noltros des de València, havia molts de rumors de que qualche nit o que casi totes les nits havia festes als pisos i coses d'aquestes.

P. Que va representar per tú la final olímpica?

R. Bé, va esser des del moment, el partit més important de la meua vida, juntament amb la final de la Copa del Rei. Va esser molt emocionant, perquè varem començar perdent per 1-0, i llavors varem remuntar un partit que estava molt difícil, a més jugar a dins un camp a on hi havia 110.000 espectadors que no turen d'animar-te, i sobre tot la forma en que se va produir la victòria, va esser una cosa límit.

Porreres • Mallorca

BISBE CAMPINS, 6

BAR

AMB

MUSICA

telf. 64.73.16

P. Com eu vares passar a la concentració valenciana?

R. Jo, lo que més record, i lo que més me va agradar, va esser el conviure amb altres 19 companys, i amb el cos tècnic que hi havia. Jo crec que va esser lo millor, llevat d'aconseguir la medalla o no. Varem conviure tots com una família, i se veritat es que -- quant nos tornam veure, tots esteim molt contents, perquè varem fer una amistat molt grossa.

P. Qu'ha representat per tú la medalla d'or?

R. Per jo ha representat; si te dic la veritat, encara no m'ho crec del tot. No me aturat a pensar-ho, però supòs que quant haguí passat un parell d'anys i la gent torni xerrar de lo que varen esser els Jocs de Barcelona, supòs que nos donarem compta de -- lo que varem aconseguir i de lo que va representar per el País, i particularment per noltros, per Mallorca.

P. Has aconseguit molts de premis després de la medalla?.

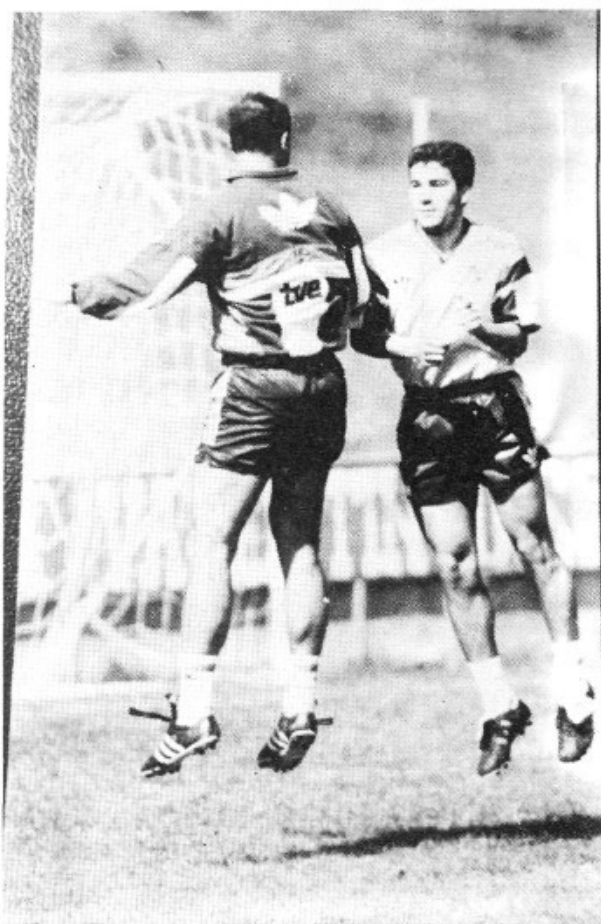
R. No, nomès lo que hi havia estipulat de cara als esportistes -- d'uns altres esports que també varen guanyar medalla. Així es cert que te dona l'oportunitat de fer unes altres coses, i guanyar doblers per uns altres camps.

P. I la reacció dels teus familiars?

R. Bé, supòs varen estar molt orgullosos de jo, tothom me va -- apojat des d'un començament. A més, mon pare, ma mare, el meu germà i la meua al.lota quant varen poder, varen venir a veure els -- partits. Així va esser molt important per jo, ja que feia molt de temps que no les veia, vaig estar un mes i mig concentrat, i vulguis o no veure la família, sempre te ajuda a seguir endavant.

P. Finalment, ara notau la falta de descans degut als Jocs?

R. Homo, això sempre se nota en qualsevol esport, i més si recordam també els mundials. A un torneig així sempre l'any següent solen tenir molts de problemes per tornar agafar la forma física, però jo crec que és més un problema psicològic que esportiu. Es fet d'estar dos anys practicament seguits jugant a futbol, malament sigui lo que més t'agrada, sempre arriba a cansar ses cames, i es cap mé que res.

Finalment no mos queda més que donar-li la nostra enhorabona per lo aconseguit, i sentim no haver pogut fer aquesta entrevista abans, però així al manco haurem pogut refrescar lo que varen esser els Jocs de Barcelona-92.

AJUNTAMENT DE PORRERES

L'Ajuntament desitja

unas bones festes

i un venturós 1.993

VOS CONVIDAM A PARTICIPAR A LA FESTA DE SANT ANTONI

Dissabte, dia 16:
**FOGUERONS ALS
LLOCS
TRADICIONALS**

*Foc i fum,
sobrassada i vi,
a càrrec de l'Ajuntament*

Diumenge, dia 17:
**BENEÏDES DE
SANT ANTONI**

*Ballada popular,
començada i animada
per
Aires de Montesión.*

Es conte de ses veritats.

Cada cosa a son temps i en s'estiu xigales.
 Un ocell sense ales no pot volar.
 Una casa que no hi ha pa no estan contents.
 Una jaia sense dents, dau-li pa moll.
 Una gerra sense coll, no està acabada.
 Bota buidada, no ha de mesté punyir.
 Es nostre morir s'acosta de cada hora.
 En els llocs d'enfora, no sé què s'hi fa.
 Per haver-hi d'anar em sap com a greu.
 Qui ~~pe~~iteja amb Déu mai guanya.
 Ses regles d'Espanya se fan així.
 Qui s'aixeca dematí, pixa allà on vol.
 Val més du dol que morir-se.
 Qui jura lo que és ver, no jura en fals.
 Llocs alts, bones mirades.
 Ses torrentades van cap avall.
 Els homes dins un ball van urugats.
 Els qui estan gats caminen torts.
 No hi ha cosa com la mort per fer plorar.
 Mai he vist cap campanar tot d'una peça.
 Ninguna cosa té pressa més que es robar.
 Perquè diuen que no hi ha com sa riquesa
 i sa pobresa ningú la vol.
 Un llum en es sol, no fa claror.
 Ferrer sense carbó, és cosa poca.
 Heretat que no pertoca, no fa profit.
 Deute petit, prest és pagat.
 Home salvat, representació.
 Cos beguedor, va pels cellers.
 Serró que no hi ha doblers, CAGAU-HI.

Carta d'un que n'està fins als nassos d'estar casat

No don la culpa a ningú de la meva mort. Me vaig suïcidat perquè amb dos dies més que visqués no sabia qui soc en aquesta vall de llàgrimes.

Miri Sr. Jutge, vaig tenir la desgràcia de casar-me amb una vidua, d'haver-ho sabut, no m'hagués casat, perquè aquesta tenia una filla. Mon pare que era vidu, per més desgràcia se va enamorar de la filla de la meva dona, de manera que la meva dona era sogra de mon pare i, al mateix temps, mon pare era el meu gendre.

Al poc temps ma mare va dur al món un mascle, que era el meu germà, però era net de la meva dona, de manera que jo era padrí del meu germà. Passats els anys, la meva dona va parir un mascle, i com que era germà de ma mare, era cunyat de mon pare i conco del seu fill, la meva dona, era sogra de la seva pròpia filla; jo, en canvi, som el pare de la meva mare. Mon pare i la seva dona són els meus fills i endemés jo som el meu propi padrí.

Ja veu Sr. Jutge, me despedesc del món perquè no sé qui som.

Somni d'un infant la nit de cap d'any

Fa estona que el meu padrí me contava que el vespre abans de cap d'any -ara li diuen Nit Vella- a sa plaça hi havia un home que tenia tants de nassos com dies tenia aquell any.

Jo badant uns ulls com a salers que quasi me sortien, quedava estorot i corrent cap a sa plaça per veure si me topava amb una cara replena de nassos. El meu desengan era gros, sempre quedava amb l'enderrer i el padrí que m'assegurava que enguany havia tornat el ditxós home.

Molt me vaig torbar a entendre que al 31 de desembre només quedava un dia i per tant tots els que tenien un nas complien el requisit del que me parlava el meu padrí.

Tenc present el darrer any que encara vaig pujar per veure un caramull de nasos. Vaig davallar tardet per topar-me amb la nassada ma mare m'esperava tota nirviosa perquè era tard i no havia sopat.

-Trobes que per un nas has d'estar tota sa vetllada per plaça i sensa sopar?-

-És que volia veure lo que es padrí cada any me conta i no ho he vist mai.

Una truita i un tassó de llet m'encalentiren i una vegada sopat cap a dormí s'ha dit.

Vaig tenir mal dormir-me i me vaig cansar de veure nassos i més nassos, grossos i petits, el cuarto estava ple de nassos i quan arribava la cara, no hi cabia, jo volia veure la cara, Com era aquella cara?..

Els nassos es fonien dins la fosca i una cara començava a bellugar mig rient i amb els dits de les dues mans contava els dies de l'any que quedaven, no sé com va ser, que entre garusses i contes, vaig quedar convençut que el padrí

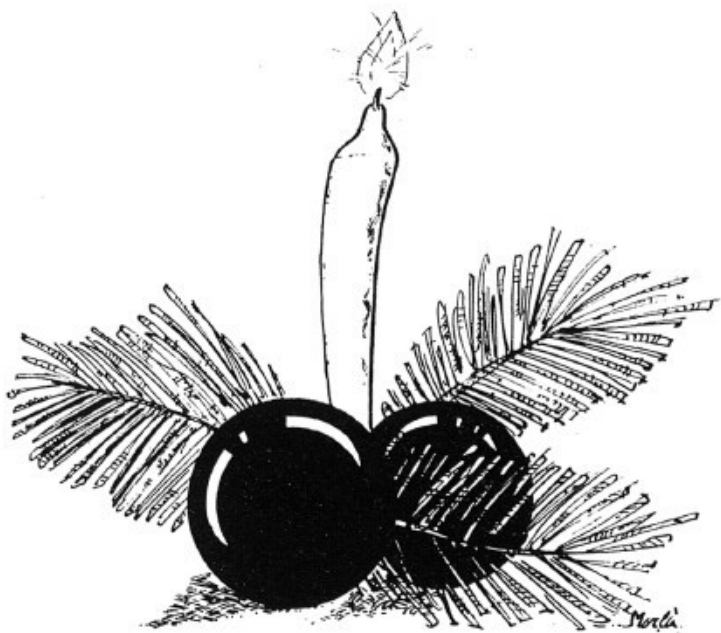
no me deia cap mentida i al mateix temps l'idea fantasmal d'una cara replena de nassos m'agradava.

Ja han passat anys, ja no vaig a veure l'home amb molts de nassos, que de coses he deixat de creure i estic convençut de que me sentia més feliç quan cercava de topar-me amb l'home ditxós.

Quina llàstima que arribi el dia que ja no cerquem l'home amb trescents seixanta cinc nassos.

Gràcies padrí per l'illusió de la nit darrera de l'any i de tantes d'altres coses que només el cor d'infant creu.

Lucasnet d'espla

Bar ES TERRES

BERENARS I TAPES VARIADES

C/ Duzay n.35

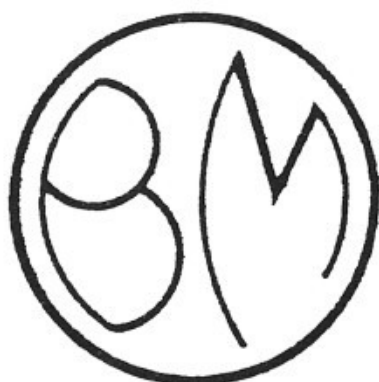
Tel. 64 74 35

PORRERES

VOS DESITGEN Bones Festes

TALLER

BOSCH MARTI

MECANICA

CHAPISTERIA Y PINTURA

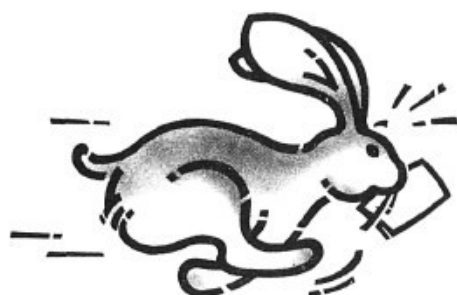
C/. Mayor, 138 - Tel. 64 75 73
PORRERAS (Mallorca)

SUBSCRIU-te a

FOGANYA

*ESTARÀS INFORMAT : de la
Actualitat porrerenca
sabràs tot el que ha passat
i tendràs l'oportunitat de
coneixer costums nostres
TENIR FOGANYA ES TENIR L'AHIR
L'AVUI I CASI EL DEMÀ A MÀ.*

EL NOSTRE CAIXER AUTOMÀTIC ÉS TAN RÀPID QUE SEMPRE ESTÀ LLIURE

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

**JA N'HAURÍEU SORTIT SI AQUESTA
OPERACIÓ L'HAGUÉSSIU REALITZAT
AMB EL NOSTRE CAIXER AUTOMÀTIC**

Aquestes operacions que normalment realitzau a la finestreta, podeu realitzar-les als nostres caixers automàtics amb major agilitat i eficàcia idèntica

NOTICIARI ESPORTIU

Porreres, 30 de novembre de 1992

CICLISME.

Al passat número de la revista estavem pendent de la participació d'en Joan Llaneras a la darrera prova de la Copa del Món "Gran Premi de les Nacions", que se va celebrar a Palma. Al final no va corre, ja que segons el seu Director de l'equip "després d'analitzar amb els tècnics les característiques de la prova, se va creure convenient el no participar, ja que quant vengui a Mallorca a correr, eu fassi amb totes les possibilitats, i per aixó s'ha de seguir superant les etapes que el converteixen en el gran corredor - en que se confia arribi en poc temps".

Finalment, s'ha de destacar que la temporada 92 ja ha acabada. El balanç referit a en Joan, se pot considerar de molt positiu, -- guanyant etapes contra-rellotges per equips, i figurant a la Volta a Espanya i al Giro d'Italia als primers llocs de la classificació general en bastants dies.

A la pròxima temporada seguirà amb l'equip de l' ONCE. A aquest equip s'han produït baixes importants, com poden ser n'Anselmo -- Fuerte, Marino Lejarreta, que seguirà d'assessor i en M.Mauri. En quant a les altes, la més important es en E.Breukink, també se pot destacar l'espanyol Leanizbarrutia.

I per acabar, només nos queda esperar els resultats, i que se-- fassi realitat les paraules d'en M.Mauri referides a en Joan, " Es un corredor de gran futur i de molta classe. Se trata d'un contra-rellotgista d'excepció. Amb el temps pot arribar a esser un gran - campió".

ATLETISME.

El passat dia 8 de novembre, el Circuit de Santa Mònica va esser escenari del 1er. control de cross de la comarca de Palma. A la categoria Infantil masculí va guanyar el corredor local, Miquel Mesquida.

El dia 21 de novembre se va celebrar el II Cross escolar de Palma al Poliesportiu Sta. Mònica. A la categoria Infantil, en Miquel - Mesquida va tornar guanyar.

En quant a na Margalida Vidal, per una decisió política se li ha privat de poder continuar amb els seus entrenadors, la rumana Maricica Puica (una de les millors atletes europees de tots els temps), i el seu marit, que tant han fet perna Margalida i per l'atletisme mallorquí. En poc temps, els resultats s'han vist, acabant als campionats nacionals als primers llocs. A na Maricica i al seu marit - no se li ha renovat el contracte. Na Margalida al diari "Ultima Hora" va dir "estic deprimida, no pensava que la Conselleria de Cultura feria això. Aquestes coses me fan perdre l'il·lusió. Tindrè -- que cercar un altre tècnic i no tindrè tanta confiança com amb na - Maricica". Una altra coça al esport base.

CICLISME-ATLETISME.

El passat dia 31 d'octubre, dins el programa de festes de "Sa - Fira-92" se va celebrar la I Carrera de Relleus de Ciclisme-Atletisme. La prova consistia en fer 2 relleus. El primer el feian els ciclistes amb una volta a la Ronda de Porrers, voltan per La Creu, a la ctra. de Campos i pujant pel carrer Sala, entregant el relleu a l'atleta a l'Avda. Bisbe Campins a on feia 3 voltes al clàsic circuit urbà, per tornar agafar el relleu el cicliste, que feia el mateix recorregut d'abans. El primer corredor qu'arribava, era l'e-- quip guanyador.

S'ha de destacar la gran participació que va tenir la prova, -- una quarantena d'equips de totes les edats. Velles glories, com en Rafel Cerdà, J.F. Bennasar, G. Rosselló, o realitats com la ciclista Margalida Fullana, que el diumenge abans havia guanyat l'escalada a Montjuic, i la flor i nata de l'atletisme local i aficionats ciclistes locals. En definitiva un gran èxit, que esperam tengui continuïtat als pròxims anys.

FUTBOL.

Els resultats que s'han produït a les distintes categories a on participen equips locals, del dia 18 d'octubre fins el 29 de novembre han estat els següents:

II REGIONAL.

La Salle	1	Porreres	2
Porreres	0	Algaida	0
Valldemossa	0	Porreres	1
Porreres	1	At. P. Colom	1
J. Bunyola	3	Porreres	3
Porreres	1	Villafranca	0

1. PORRERAS	11	7	3	1	21	8	17	+5
2. Algaida	11	6	4	1	28	14	16	+6
3. La Salle	11	6	2	3	24	15	14	+2
4. Playa Arenal	11	6	2	3	24	17	14	+2
5. A. Llubi	11	5	4	2	16	10	14	+4
6. At. Portocolom	11	5	4	2	15	12	14	+4
7. Colonia	11	6	0	5	33	22	12	
8. At. Balears	11	4	4	3	22	13	12	+2
9. Valldemosa	11	4	4	3	17	15	12	+2
10. Sant Jordi	11	3	5	3	16	20	11	+1
11. Villafranca	11	3	4	4	12	10	10	
12. S'Horta	11	2	6	3	10	17	10	
13. Santa Maria	11	4	1	6	11	13	9	-3
14. Rtv. Victoria	11	1	6	4	13	21	8	-4
15. Lluchmayor	11	2	3	6	12	22	7	-3
16. Sancellas	11	3	1	7	17	30	7	-5
17. Cas Concos	11	2	3	6	11	24	7	-7
18. J. Buñola	11	0	4	7	14	33	4	-6

JUVENIL

Porreres	3	La Porciuncula	0
Son Cladera	0	Porreres	3
Porreres	6	P. Arrabal	0
Beta B	0	Porreres	2
Porreres	5	R. Calvo B	0
V. de Lluç	3	Porreres	2

1. R. LLULL B	12	9	3	0	58	10	25
2. Porreres	12	9	0	3	42	16	22
3. Beta B	12	7	2	3	27	15	19
4. V. de Lluç	12	6	2	4	36	24	17
5. Sant Marsal	12	7	1	4	43	33	17
6. Esporles	11	7	1	3	37	28	17
7. Son Cladera	12	6	1	5	29	34	16
8. Penya Arrabal	12	3	5	4	29	30	11
9. Porciuncula	12	4	2	6	28	40	11
10. Ferriolense	11	3	2	6	20	25	10
11. J. Bunyola	12	3	1	8	20	33	8
12. P. Son Piza	12	3	1	8	24	38	8
13. Pla Tesa	12	3	1	8	21	37	7
14. R. Calvo	12	2	0	10	16	66	4

CADET

At. Alaró	3	Porreres	3
Porreres	2	P. Cristo	1
Avance	1	Porreres	1
Porreres	2	Pto. Pollença	1
Felanitx	2	Porreres	1
Porreres	3	S. Salines	1

1. POLLENSA	9	7	1	1	48	16	18	+7
2. Llosetense	10	7	1	2	16	9	18	+5
3. Olímpic	8	7	0	1	24	6	17	+6
4. Escolar	9	7	1	1	31	9	16	+5
5. Barracar	9	6	2	1	27	11	16	+6
6. Porreres	9	6	2	1	24	10	16	+6
7. Avance	9	6	1	2	37	12	15	+3
8. Pto. Pollença	9	5	1	3	15	13	13	+3
9. Felanitx	9	4	3	2	19	14	11	+1
10. Ses Salines	10	3	0	7	13	33	8	-4
11. At. Alaró	9	3	1	5	29	24	7	-3
12. s'Horta	9	2	1	6	18	29	5	-5
13. Campanet	9	2	1	6	16	29	5	-5
14. Sallista At.	10	2	1	7	12	33	5	-5
15. Can Picafort	9	1	0	8	13	36	2	-6
16. Porto Cristo	9	1	0	8	11	42	2	-6
17. Consell	10	0	2	8	5	30	1	-8

INFANTIL 2ª R

Porreres	1	P. Cristo	2
Algaida	0	Porreres	2
Porreres	3	S'Horta	1
Porreres	4	La Salle M.	0

1. PETRA	7	6	0	1	36	12	12	+6
2. Margartense	7	6	0	1	31	8	12	+6
3. Santanyi	6	5	0	1	43	13	10	+4
4. Felanitx	6	5	0	1	32	7	10	+6
5. Porto Cristo	6	5	0	1	31	7	10	+2
6. Porreres	6	4	0	2	15	11	8	
7. España	8	3	0	5	18	24	6	-2
8. s'Horta	6	2	0	4	13	21	4	-2
9. Manacor	7	1	1	5	20	34	3	-5
10. Algaida	6	0	1	5	6	29	1	-5
11. La Salle M.	7	0	1	6	6	42	1	-5
12. Colonia	6	0	1	5	3	44	1	-5

INFANTIL 3ª R

Porreres At	0	Villafranca	5
Campanet	10	Porreres At	0
Porreres At	1	Soller	7
S. Ferriol	4	Porreres At	1
Porreres At	1	R. Molinar	4
Soledad At	8	Porreres At	1

1. PORCIUNC.	8	7	0	1	45	10	18	+6
2. Can Picafort	7	6	0	1	22	1	16	+6
3. Campanet	7	6	0	1	33	5	15	+6
4. Consell	6	5	0	1	34	21	12	+4
5. Calvia	7	5	0	2	15	5	12	+4
6. Ses Salines	7	4	1	2	32	16	11	+1
7. La Union	8	3	2	3	26	28	9	
8. Soller	8	3	2	3	22	15	8	
9. S. Ferriol	8	3	0	5	17	19	6	-2
10. V. de Lluç	6	3	1	2	10	17	8	-1
11. Soledad At.	7	3	0	4	22	21	7	-2
12. Vilafraça	7	2	0	5	8	16	5	-2
13. R. Molinar	8	2	0	6	10	38	5	-4
14. Son Sardina	0	0	0	0	0	0	0	
15. Can Pastilla	8	0	0	8	3	41	0	-8
16. Porreres At.	8	0	0	8	4	50	0	-8

BENJAMI GRUP 7

Petra	0	Porreres At	1
Porreres At	2	Cardassar	1
Villafranca	3	Porreres At	0
Porreres At	0	Olimpic	14
P. Cristo	12	Porreres At	0
Porreres At	1	España	3
Escolar	2	Porreres At	0

1. OLIMPIC	11	10	0	1	96	10	20
2. P. Cristo	10	8	1	1	68	12	17
3. C. Millor	11	7	2	2	39	10	16
4. Felanitx	11	7	1	3	30	15	15
5. Avance	11	6	2	3	37	14	14
6. Vilafraça	10	5	1	4	27	16	11
7. Escolar	11	5	1	5	18	17	11
8. España	11	4	2	5	28	28	10
9. Cardassar	11	3	2	6	9	31	8
10. Porreres At.	11	3	0	8	6	53	6
11. La Salle M.	11	1	0	10	5	52	2
12. Petra	11	0	0	11	3	108	0

BENJAMI GRUP 8

S'Horta	5	Porreres	1
Porreres	4	APA J. Femen.	0
Porreres	3	Barracar	6
Campos	7	Porreres	0
Porreres	2	Montuiri	2

1. MANACOR	9	9	0	0	61	2	18
2. Campos	9	7	0	2	39	7	14
3. Ses Salines	9	7	0	2	36	21	14
4. Barracar	9	5	1	3	20	19	11
5. S'Horta	9	4	1	4	22	23	9
6. Santanyi	9	4	0	5	24	19	8
7. Algaida	9	3	2	4	14	18	8
8. Montuiri	9	1	3	5	16	40	5
9. Porreres	9	1	1	7	11	47	3
10. J. Femenia	9	0	0	9	3	50	0

BASQUET.

Els resultats que s'han produït en quant als equips locals de basquet, del dia 18 d'octubre al 29 de novembre han estat els següents:

SENIOR

Santanyí	43	P.Porreres	63
P.Porreres	57	I.Esporles	68

S.Carrió	43	P.Porreres	61
P.Porreres	61	P.na Tesa B	44
Campanet	63	P.Porreres	62
P.Porreres	70	A.Femenias	56

1. CAMPANET ..	9	8	1	547	489	17
2. Santa Maria ..	8	6	2	546	455	14
3. P. Porreres ..	8	6	2	473	398	14
4. S. Salvador ..	8	6	2	529	477	14
5. Colonya P.	7	5	2	455	431	12
6. Joan Capó	8	4	4	426	432	12
7. Na Tesa B.	9	3	6	559	585	12
8. Imeqba E.	7	4	3	347	317	11
9. U. Llosetina ..	9	2	7	340	396	11
10. Son Carrió	8	2	6	411	525	10
11. A. Femenias ..	8	1	7	481	552	9
12. a. Santanyí	7	1	6	365	422	8

JUVENIL

J. Mariana	95	P.Porreres	47
P.Porreres	51	S.Oliva	53
P.Porreres	56	La Salle B	49
CB Patronat	48	P.Porreres	49
P.Porreres	57	S.Servera	36
Baex Men	76	P.Porreres	41
P.Porreres	33	P.Sa Pobla	32

1. BAEXMEN.	9	8	1	638	400	17
2. J. Luomajor.	9	8	1	812	520	17
3. J. Mariana b.	9	7	2	631	461	16
4. S. Cayetano	9	6	3	521	401	15
5. P. Sa Pobla	9	6	3	552	486	15
6. Patronato	9	5	4	583	486	14
7. P. Porreres	9	5	4	435	466	14
8. Son Oliva	9	3	6	465	568	12
9. Campos	9	3	6	424	667	12
10. Basquet Inca ..	9	2	7	473	633	11
11. La Salle B.	9	1	8	396	541	10
12. Son Servera ..	9	0	9	404	705	9

CADET

S.Servera	92	P.Porreres	31
P.Porreres	44	B.Inca	80
Joan Capó F	67	P.Porreres	29
P.Porreres	51	R.Llull	45
Arta	82	P.Porreres	19
P.Porreres	13	P.Manacor	82

1. P.MANACO ..	6	6	0	394	235	12
2. Son Quint	6	5	1	398	234	11
3. Hispania	6	4	2	370	177	10
4. P. Social	6	4	2	377	189	10
5. Son Servera ..	6	3	3	305	266	9
6. Basquet Inca ..	6	3	3	286	318	9
7. Son Carrió	6	3	3	290	334	9
8. Joan Capó F. .	5	3	2	240	226	8
9. Arta	6	2	4	312	354	8
10. Porreras	6	1	5	187	448	7
11. Ramon Llull ...	5	0	5	133	369	5
12. Molinar	4	0	4	121	263	4

MOTOCICLISME.

El "Moto-Club Montesión" va celebrar el passat dia 5 de novembre una assemblea extraordinària, a causa de la presentació de la dimissió del president, Joan Bauzá. Després d'acceptar la dimissió se va formar una Junta Gestora quedant formada per:

President.	Miquel Ximelis Coll
Secretari.	Joan Alcina Gil
Tresorer.	Bernat Vidal Bauzá
Vocals.	Antoni Sánchez Fernández
	Nofre Mulet Cerdá
	Bernat Lliteras Mesquida

JAUME VIDAL

BET TRUNYELLA.- Ara que ho dius, me contaren que s'altre dimarts En N..... Ay! quasi li amoll, és que tothom el coneix, quan hi ha bragues i sostents, perdona, ara m'he com a empagaida, mem tú com ho haguesses dit a això?.

MORADUIXA.- No siguis exagerada, però vaja per xerrar, te diré finolis, haguesses pogut dir roba interior femenina, o peces íntimes, o ...

BET TRUNYELLA.- Que en saps de molt reperdala, xerrar amb tú és com que xerrar amb un missèr, bé idò quan hi ha qualche taula que venen tot aquest vestuari, aquest bergant se planta ben davant i per mí que ho fa per veure quina mida compren.

MORADUIXA.- Havia sentit a dir qualche cosa, però me pensava que ho feia més discret.

BET TRUNYELLA.- Pensa que com te deia, s'altre dimarts s'home d'una senyora que se temé de com mirava sa dona, l'abraonà i li digué: -sí

tornes a mirar sa meva dona de sa coça que te pegaré allà on ets homes tenen lo que tú no has tengut mai, per això en brevetjes, pegaràs dins s'ajuntament-. Però si això és un descaro, això mereix lo que se diu un tallet ben fet i així l'home quedaria tranquil.

MORADUIXA.- No te pareix que per avui ja hem esplugat a bastament.

BET TRUNYELLA.- Ara si que demanaran, Però qui són ses Xafarderes?.

MORADUIXA.- I no volen creure que ses xafarderes d'un poble és tothom que diu, que conta que comenta qualsevol noticia, noltros només feim arregar lo que sentim a dir per aquí i per allà.

Qui és que no critica o comenta qualche vegada un fet o altre?

BET TRUNYELLA.- I de cada vegada obrim més ses orelles, ja ho trob que en sentim de tot color.

Ses Xafarderes

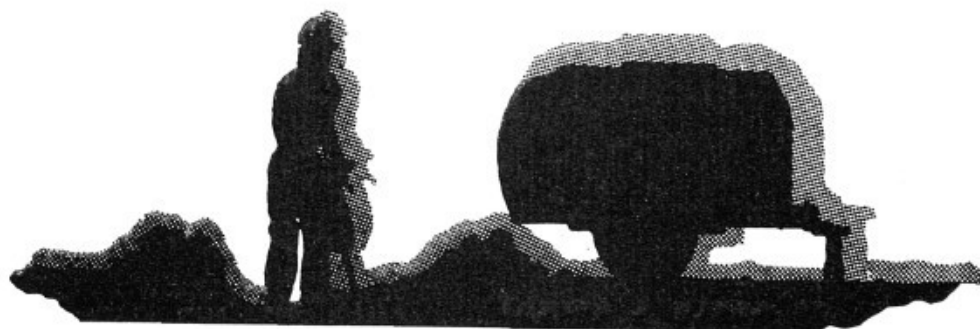
GABRIEL GAYA MORLA

Enderrocaments

Cisternes

Pous

Siquies

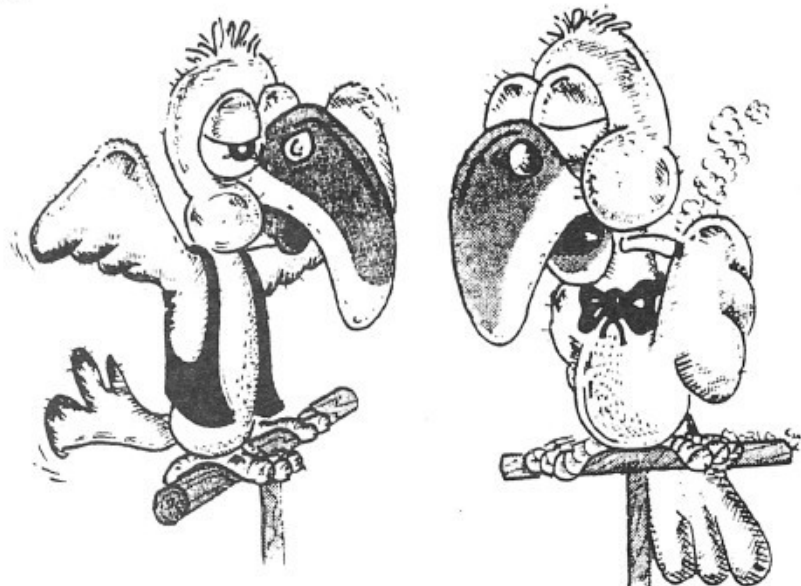

COOPERATIVA .5 i 7 i BESTARD 8.

64 78 69

PORRERES.

TREU CAP

TREU MAGA

BET TRUNYELLA.- Cap de recotri quina saliva que tens!.

MORADUIXA.- A que ve aquesta escumesa?, perquè que jo sàpiga aquesta vegada tot està, no vull dir una bassa d'oli, però quasi quasi.

BET TRUNYELLA.- No em faràs creure que t'hagen comprat sa boca, perquè deus saber que per mor de noltros -noltros vol dir tota sa gent que mos conta coses, tot s'equip de sa "redenció"...

MORADUIXA.- No comencis a dir dois, Que és això de s'equip de "redenció"?

BET TRUNYELLA.- Bon refotre de pardalera, és qui són que comanden de tota sa revista, no sé com t'ho he de dir.

MORADUIXA.- Si no aprens a xerrar un poc més bé i donar és valor a cada paraula, no anam enlloc; tú vols dir s'equip de Redacció.

BET TRUNYELLA.- I tú més pempa que m'entens i dones més voltes que un molí de vent. Idò has de pensar i creure que a aquest personal els feren "amollar es mac".

MORADUIXA.- De tot això n'estic enterada, fil per randa!, i amb tot es gremi de xafarderes que no són es de sa Redacció, ni de molt, quedarem, que ara, veient que són ses festes val més deixar-ho tranquil i més endavant ja en farem una xerrada així com toca.

BET TRUNYELLA.- Trob que noltros no hem de premetre que mos espeinyin sa feina amb quatre papers. Sa nostra feina és sa nostra feina! i si deim que no paguen és vi, no hem dit que no paguen s'aigua.

MORADUIXA.- Bé, per ara deixeu correr i per sa quaresma que lleu, ja posarem ses figues damunt es canyissos; A més, que sensa tot aquest trui, amb so robatori que me conten que hi ha hagut, ja n'hi ha ben prou.

BET TRUNYELLA.- I qui t'ho ha contat?

MORADUIXA.- I tú que me dius -*Mai cap nom de ningú!*-.

BET TRUNYELLA.- Això podem dir que és secret pontifical.

MORADUIXA.- Secret professional Bet, i se poden dir tantes de coses...

BET TRUNYELLA.- Es capellà deu dir secret de confessió, es metges secret... això que has dit tú, processional.

MORADUIXA.- Deixeu anar; "Profes-sional".

BET TRUNYELLA.- I perlant de Judges...

MORADUIXA.- No comencem, hem dit que en parlarem un altre dia.

BET TRUNYELLA.- Vull dir, lo que diuen per dir que no ho diuen, almenys davant tothom.

MORADUIXA.- Això vol dir secret de sumari.

BET TRUNYELLA.- que ets de viva i que ets de viva! que te pareix? i mos volen encalçar amb un pa calent i...

MORADUIXA.- Calla, calla... idò lo que te deia de que han robat a tantes de cases, han romput vidres de cotxe, han robat piques de per foravila; o sia que ja tot és de tots i tothom pot fer el que vol.

continua a la pàgina anterior

PASTA DE BUNYOLS AMB VI.

Ingredients:

9 onces de farina
1 tassó i mig de llet
3 cullerades d'oli
3 cullerades de vi blanc
1 culleradeta de llevadura en
pols.

Mesclau primer la farina amb l'oli i el vi; i després, la llevadura. Finalment, afegiu a poc a poc la llet.

BUNYOLS DE VENT.

Ingredients:

150 gr. de farina de força
3 ous
1 cullerada de mantequilla.

Posar al foc dins d'una olla, tres quarts de tassó d'aigua i la mantequilla. Quan comenci a bullir, llevar-ho del foc i afegir-hi tota la farina d'una vegada. Remenar-ho enèrgicament i tornar posar-ho a l foc sense deixar de remenar. Deixar-ho coure fins que la pasta es desferri de l'olla. Llevar-ho del foc i quan estigui tebi, incorporar-hi un a un els ous sencers.

Pensament

No es pot creure en la sort, ni tan sols per explicar l'èxit dels enemics.

Consell

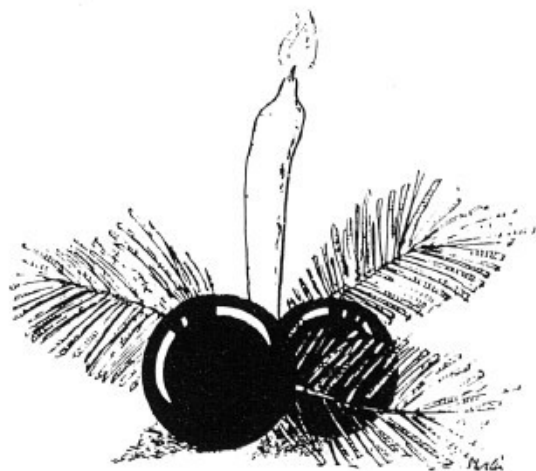
Un remei casolà contra les formigues és posar una branca de julivert dins del formiguer.

Acudit

Acaba de passar-se un semafor en vermell. Educadament, el guàrdia l'atura i li diu:

- No ha vist vostè el semàfor vermell?

- A qui no havia vist era a vostè

SERVEI D'AJUDA A DOMICILI A PORRERES.

Què és?

El Servei d'Ajuda a Domicili és una prestació gratuïta dels Serveis Socials de l'Ajuntament que té com objectiu atendre, en el propi domicili, a individus i famílies que es trobin en situació de necessitat.

A qui va dirigit?

A famílies:

-que visquin situacions de crisi puntuals com hospitalitzacions, mort d'un membre, separacions, ...

-que tenguin dificultats per atendre adequadament els infants.

- A ancians amb manca de suport familiar:

-que pateixin mancances en la seva autonomia personal.

-que tenguin problemes de salut.

-que es trobin sols i amb dificultats per realitzar les tasques habituals (rentar-se, vestir-se, fer la compra...)

- A minusvàlids:

-Físics, psíquics i sensorials, que amb el servei puguin recuperar, mantenir o ampliar l'autonomia personal.

- A malalts:

-Suport a la família quan no puguin atendre adequadament al malalt.

-Crònics o permanents que precisin

d'una atenció complementària al tractament mèdic.

-Temporals o convalescents d'alguna malaltia o intervenció quirúrgica.

Professionals del servei.

Es un treball d'equip.

- L'assistent social reb les demandes, coordina l'ajuda i fa el seguiment dels casos.

- La treballadora familiar fa la tasca d'atenció directa a l'usuari dins el propi domicili.

Atencions que es realitzen:

- Suport amb hàbits de salut, higiene personal, seguiment de la medicació, acompanyament a visites mèdiques.

- Ajuda a la realització d'activitats domèstiques habituals tals com el rentat de roba, higiene de la llar, compres, ...

- Orientació i assessorament en la solució de problemes de convivència familiar i/o en situacions de deteriorament de les relacions.

- Acompanyament a sortides fora de la casa i a activitats que procurin la integració dins la vida socio-cultural del poble.

Horari i duració:

El Servei es durà a terme en dies laborals, durant el dia i en unes hores predeterminades entre l'assistent social i l'usuari. La seva duració dependrà de la realitat de cada cas i del compliment dels objectius acordats.

* El Servei no eximeix a la família de la responsabilitat.

MENJADOR A DOMICILI.

Que pretén:

Donar cobertura alimentària a les persones majors i altres eventuais usuaris que ho necessitin per motius lligats al seu estat socio-econòmic, a la seva capacitat d'autonomia individual i/o a situacions temporals d'urgència social.

Com funciona:

- . El menjar es reparteix diàriament de dilluns a diumenge dins unes palanganes tèrmiques.
- . Les palanganes estan enumerades amb la finalitat de que cada usuari tingui sempre les mateixes palanganes.
- . L'horari del repartiment del menjar es de les 13'00 a 14'00 hores.
- . Les demandes del servei les rep l'assistent social al departament de Serveis Socials de l'Ajuntament i el repartiment és realitzat per un repartidor amb carnet de manipulador i amb una furgoneta que es dedica única i exclusivament al transport de menjar.
- . El menjar que es dona està proposat per un metge, per tal de garantir una adequada dieta a les persones majors i/o malaltes (poca sal, poca grassa...); així i tot també es serveixen regims especials per diabètics.

Julia Viedma Viedma
Assistent Social

Francisca Palerm Gornals
Regidora d'Acció Social de l'Ajuntament de Porreres

Antoni Lliteres Mora

REPARACIÓ I VENDA D'ELECTRODOMÈSTICS.

Plaça Santa Catalina Tomàs, 10
Tel. 64 76 39
07260, PORRERES

Reformes del pou de Son Jordi

La primera fotografia ens mostra un caramull de betzers que difícilment deixen veure una mica de clot.

La reforma se du a terme el més bé possible.

En Joan m'explica que abans li deien el "Pou bò", segurament perquè era fort d'aigua.

Tots els establits del voltant hi anaven a cercar aigua, per cert que aquesta possessió limita també amb Sant Joan, al pou li deien també de Son Morlà Jordi.

Aquí ja es veu més definida l'acertada reforma, pareix que sols falta cloure amb el traveser i la corriola.

Noces .

* Fou dia 28-11-92, quan els nostres amics Manel Picó i Mª Jesús Ximelis es prometeren eterna fidelitat. Beneïren la unió baix els peus de la Verge de Montis-sion Felip S. Díez, Andreu Genovart i Tomeu Tauler. Després de l'acte litúrgic es traslladaren a Son Sant Martí de Ca'n Picafort, on ho celebraren amb un suculent sopar. Felicitam a ls pares dels novells nuvis, Miquel i Pereta, Antoni i Catalina, desitjant pels seus fills una vida fructificadora, amb amor i prosperitat.

* Joan Garí Llaneres i Esperança Prats Barceló, s'enllaçaren amb eterna promesa al nostre temple parroquial, dia 21 de novembre. Volem fer-los arribar la nostra més cordial enhorabona, tant als novells esposos, com als pares del nuvi, Joan i Margalida; i de la núvia, Àlvaro i Margalida. Després de la cerimònia religiosa que oficià el nostre rector Tomeu Tauler, els convidats foren obsequiats amb un banquet-dinar al restaurant "El cruce de Petra" Que tot vos sia enhorabona i la prosperitat i felicitat vos acompanyin sempre.

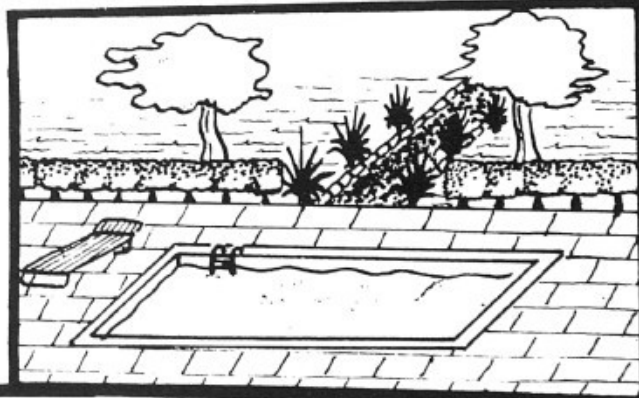
Manteniment de jardins i piscines.

C/ Sant Felip, 63
Tel. 16 80 52
07260 PORRERES

FEYPO

ELS NOSTRES SERVEIS SÓN:

- Manteniment de jardins
- Construcció i disseny de jardins
- Manteniment de piscines
- Productes químics per a piscines
- Suministre de plantes
- Instal·lacions de reguiu.

MALLORCA ILLA MEDITERRÀNIA

Ha sortit el tercer "Video Històric Cultural", tots els que el vulguin adquirir es poden dirigir a:

REVISTA FOGANYA, C/ Molins nº 2

o a qualsevol membre de la Junta Directiva del Grup Foganya.

Tens la gran oportunitat de tenir a mà, per recordar qualsevol feina del passat, a aquest darrer que ha sortit hi veuràs el sequer i albercocs de Porreres, aprofita l'única ocasió per veure't fent feina al sequer, els teus fills i nets valoraran aquest immens treball de Mateu Galmés, si encara no tens les dues primeres cintes no dubtis en obtenir-les, això és un llibre de història al viu, no te n'arrependeràs d'haver-los aconseguit.

ASSESSORIA LABORAL I SEGURETAT SOCIAL

JAUME VIDAL BAUZA *GRADUAT SOCIAL* COL. 298

**ASSESSORAMENT A L'EMPRESARI,
TREBALLADOR I PENSIONISTA**

REPRESENTACIO GRUP ASSEGURADOR

MAPFRE

SEGURS GENERALS: VEHICLES, VIVENDA, ACCIDENTS, COMERÇ, ETC.

PLA OBERT DE JUBILACIO

Nationale-Nederlanden

C/ DES VENT, 6. TF. 16.80.38 (HORABAIXES)

DEFUNCIONS:

Margalida Mesquida Salom, dia 22 d'octubre d'una manera inesperada, deixà els seus enmig del dol que sempre du la separació definitiva, més quan és una partida tan poc vista.

Rebin el seu espòs Josep Mesquida Martorell i els seus fills Pep i Bernat el nostre més sentit pesar.

Joan Lladó Montsserrat del carrer Dulzura nº16 dia 31 d'octubre acabava el seu peregrinar, rebi la nostra condolència la seva esposa Miquela Mora i la seva filla Margalida.

Miquel Morlà Bauzà, dia 9 de novembre deixà aquest món, des de Foganya volem fer arribar nostre condol a sos fills Catalina, Juanaina, Maria, Pep i Bernat, especialment al seu net i col·laborador de Foganya Miquel.

Miquela Carles Salom, dia 27 d'octubre, acompanyada de la seva fiola Miquela Serra Carlos, al carrer Lluís Vives, acabà el penar a aquest món.

Que descansi en pau.

Guillem Janer Tomàs del carrer Príncep nº11. Rebi la més sentida condolència la seva esposa Francina.

Guillem Morlà Bauzà, dia 9 de novembre al seu domicili del carrer Colón nº22 acabà aquest peregrinar, rebin el nostre més sentit pesar la seva filla Coloma, fill polític Pep, el net Joan i damés familiars.

Sebastià Veny Màs, dia 10 de novembre va morir cristianament deixant la seva esposa, el seu fill Francesc i la nora Maria, rebin el nostre condol.

Antoni Mora Barceló dia 19 de desembre, abandonava els seus familiars per adjuntar-se amb el Pare. Rebin el més sentit pesar per part nostra la seva mare Maria, el seu germà Rafel i la cunyada Isabel.

Antoni melià Ballester, dia 13 de desembre als 93 anys moria en la pau del Senyor. Rebin tots els familiars i amistats la nostra condolència més sentida.

Joan Marquès Llull, dia 22 de novembre ens deixà. Foganya es condol amb els seus fills Catalina, Joan, Antoni, miquel i Jaume, fills polítics Antoni, Rosa, Maria i Maria.

Joan Picornell Garí als 88 anys, després d'una vida duita amb alegria, deixà aquest món, el seu viure fou alegrar els demés, que una nota de conformació sia la prova més sincera que dedicam als familiars i amics, en especial al seu net Joan, amic i col·laborador de Foganya.

ENCREUAT I SOPA DE LLETRES

De Ferran Mancebo

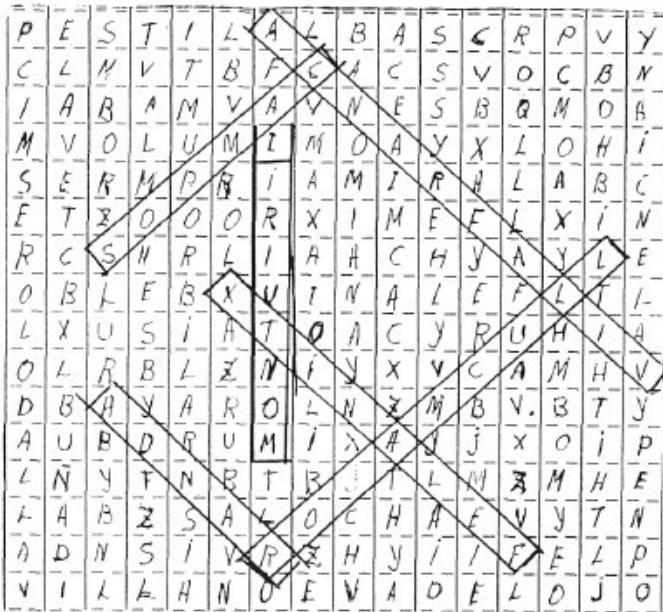
Solucions del numero passat.

Horizontals

1 ABANDO 2 PRA AIT 3 R LIAN A
4 END SAP 5 S URPA E 6 TAP IHR
7 E ATUR A 8 CES ENS

Verticals

1 PRESTEC 2 AR N A E 3 BAL-
DUPAS 4 A I R T 5 N A P U
6 DANSAIRE 7 OI A H N 8 TA-
PERAS

Sercar quatre frases propis d'aquestes festes, Sercar tres noms biblics molt significatius de Nadal

Degut els examens i altres raons que no venen el cas m'ha estat impossible fer l'encreuat. De totes maneres aquí hi ha aquesta sopa de lletres i els millors desitjos de ventura i prosperitat a tots els lectors de "FOGANYA"

Ferran R. Mancebo

Escalfor d'amics
en mig de l'hivern
mos du molts de pics
a guaitar l'etern.

Per camins desfila
el lleuger pensar,
l'amistat s'enfila,
què descobrirà?

Que hermosa és la vida
n'és l'obra de Deu.
Blanca s'ha vestida,
natura, de neu.

Ara està nevant,
blanqueiant la terra.
És blanc a l'instant,
el pla i la serra.

La neu cau del cel,
símbol de puresa,
com me causa anhel
d'amor i tendresa.

Tots junts veim la neu
tots la contemplam.
Tots la valoram
com un do de Déu?

Com veig que se fonen
les flobis i adéu.
Llavors se confonen
amb s'aigua de neu.

En cauen més moltes
volant subtilment.
No cuixen, si escoltes,
quan les fer el vent.

Són blanques, són netes
com verges polides,
són tan petites
i són tan sofrides.

Com si fos un vel
de blanc cortinatge,
s'estén pel boscatge
sortilegic vel.

Bardisses, voreres;
tot queda tan blanc.
On és Poreres?
Vet-la aquí davant.

Vestit de novia.
Amics, que es d'hermós!
Amb voltros voldria
romandre ditxós.

Per sempre encantat,
sempre veient la neu.
Amb el cor badat,
enguany, any de Déu?

Només la blancura,
no gens trepitjada,
quan encara és pura,
pels pins enfilada.

Figueres troncudes,
enfarinolades;
i branques rompudes
de neu carregades.

Branques enredades,
que el fred ha gelat
La neu ha trencat
de pes carregades.

La blancura inmensa,
estesa de nit
pareix més intensa
amb el sol eixit.

Profunda visio
de blanca puresa,
que poc dura, oh!;
se fon amb prestesa.

I del cel devalla,
com símbol de pau.
Amics no és rialla,
deis que vos anau.

Vull quedar aquí,
enmig de la neu,
que el món és mesquí
i aquí tot és Déu.

Aquí tot és pau,
tot aquí és tranquil
Adéu, si us anau.
Anau amb pas subtil.

No faceu potades
per damunt la neu,
que queden marcades
i em sabria greu.

No me recordeu,
que jo quet content;
no vull que torneu,
vendria ms gent.

Se'n voldrien dur
la meva nevada
i llavors, segur,
l'haurien soïada.

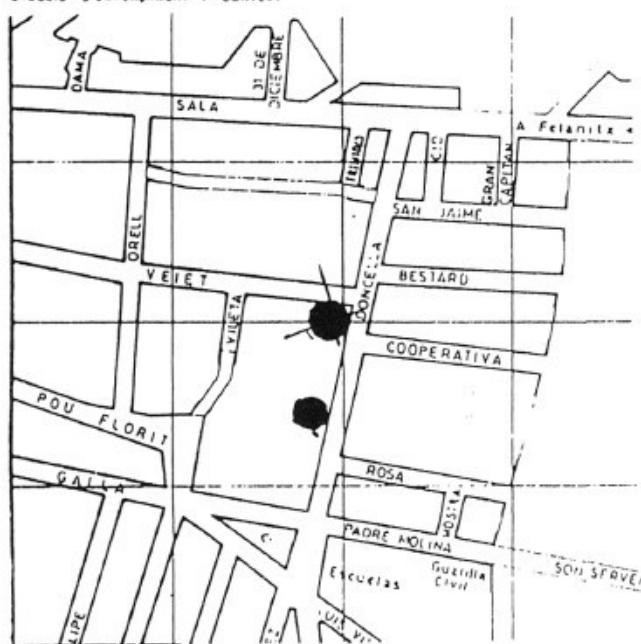
Jo la vull tan blanca
jo la vull tan neta,
tant a dins la tanca,
com a dins la pleta.

Viuré aquí, de somnis
d'amistats passades.
Anau, que frissau.
No faceu potades.
Anau-vos, anau!

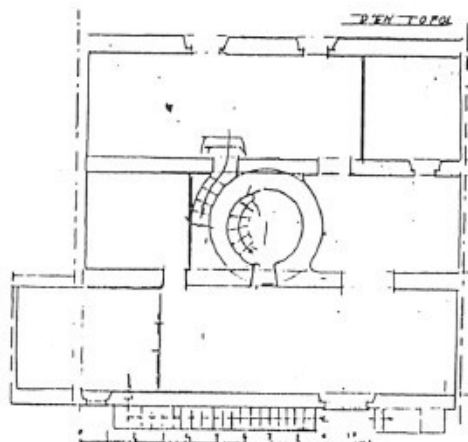
Jaume Rosselló.
22-2-81

ILLA DE MALLORCA		MUNICIPI PORRERES		LLOC		BARRI	
LOCALITZACIÓ Carrer Donzell nº 48				DENOMINACIÓ/NS Molí d'En Tofol			
AUTOR/S				EPOCA/QUES 1827			
ESTAT DE CONSERVACIÓ	A B C	BO MEDIOCRE DOLENT	BUC	A B C	PARTS ANEXES	A B C	COBERTES
UTILITZACIÓ ACTUAL Vivenda				PROTECCIÓ LEGAL			
UTILITZACIÓ PROPOSTA				PROTECCIÓ PROPOSTA			
DESCRIPCIÓ				CONTEXT			
Base de molí quadrada amb tres naus paral·leles a la façana. A l'interior petit altell aprofitat com a magatzem. Escala exterior adossada a la façana. Portal de peces de marès amb arc de mig punt. Torre en el centre del conjunt, sencera i ben conservada, construïda de paredat de pedres irregulars. Coberta de teules amb dos aiguavessos. Escala exterior molt típica i que li dóna un aire característic molt escaient, amb un portal a munt l'Envelador				Nucli urbà. Amb el molí de N'Amengual i el d'En Donzell formen un conjunt moliner.			
				CONTINGUT			

CROQUIS D'EMPLAÇAMENT I CONTEXT

CROQUIS D'IDENTIFICACIÓ GRÀFICA

IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA

REDACTADA Antonio Arcas DATA 1990
 CONTROLADA DATA
 REVISADA DATA

DADES TIPOLÒGIQUES

Torre de molí amb base

DADES BIBLIOGRÀFIQUES I DOCUMENTALS

DADES BIOGRÀFIQUES DE L'AUTOR

DADES JURÍDIQUES (TIPIUS DE PROPIETAT, ADREÇA, ETC.)

Propietat de Bartomeu Mora Mora,
que viu en el propi molí.

DADES CONSTRUCTIVES (MATERIALS I SISTEMES)

MURS, ESTRUCTURES

Paredat de pedra vista

ENTRAMATS, SOBRES

Bigam de fusta

COBERTES

Terrassa damunt les voltes.

ALTRES ELEMENTS

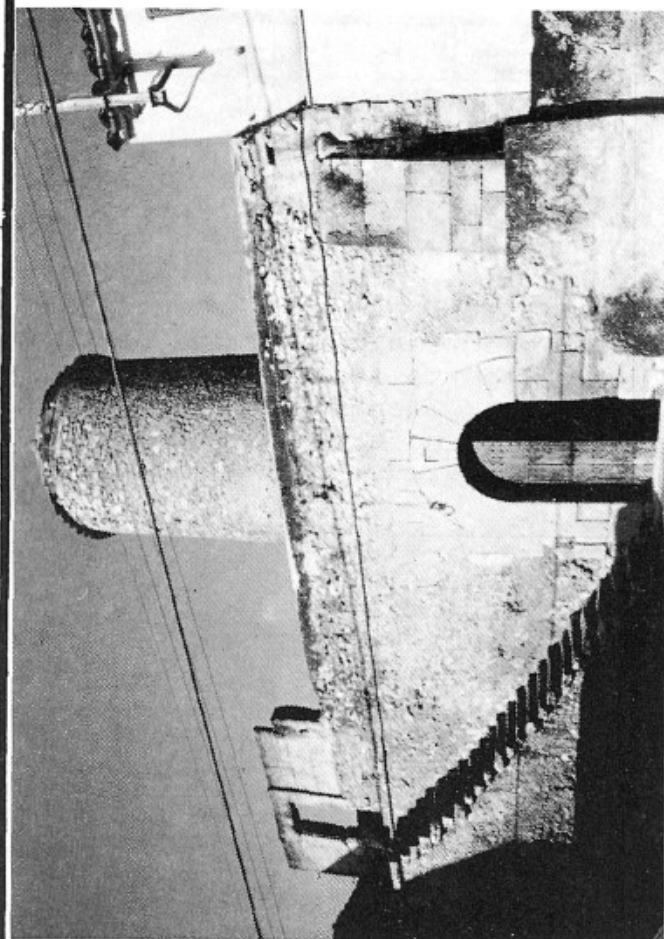
DADES CRONOLÒGIQUES (EVOLUCIÓ DEL MONUMENT)

OBRES DE RESTAURACIÓ

PERSPECTIVES DE RESTAURACIÓ (RECOMANACIONS)

Impermeabilització de la terrassa.

PERILLS GREUS EVENTUALS

REDACTADA
CONTROLADA
REVISADA

DATA
DATA
DATA

Molins de sang.

per ANTONI ARCAS.

(continuació)

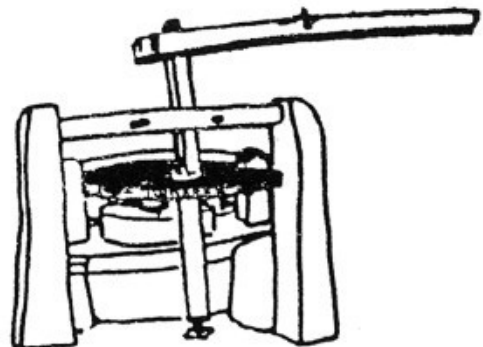
El caracter privat dels molins de sang fa que a penes tinguem notícia de la seva existència en temps preterits. En canvi pel que fa els de vent coneixem els seus reglaments la seva legislació, els seus patrons, els plets entre ells mateixos moliners o propietaris. Tampoc no consten a l'estudi sobre els gremis que tan escrupulosament realitzà en Quetglas, que així mateix omet tota menció dels molins de vent per a l'extracció de l'aigua, construïts a finals del segle passat en substitució de les sínies i que ara clepen amb els seus perfils, aspes cues i torres quadrades, el paisatge del Pla de S'Horta des de la falda del promontori de Marratxí fins a la mateixa ciutat de Palma i la costa de S'Arenal. En temps llunyans aquesta zona formava una maresma, a l'igual que la part nord-est de l'illa, el seu drenatge, necessari a causa de la insolubritat de les aigües embassades criadors d'insectes propagadors de malalties contagioses es feu possible gràcies a la intervenció d'un enginyer de mines holandès que, a meitat del segle passat; mitjançant l'ús d'un "modern" nivell d'aigua del qual es valia en els seus treballs topogràfics a les mines, s'adonà del nivell dels terrenys les quals cotes eren sensiblement més altes que del mar, i no feu més que excavar perpendicularment a la costa de la platja de S'Arenal, seguint la línia de màxima pendent, un paç artificial empalmat a d'altres derivats normalment o perpendicular a aquest canal, el qual se l'anomenà, i encara se'l denomina, "la siquia" nom donat també al camí, avui carretera, que discorre al seu costat en tota la seva llargària. La gravetat a la qual està sotmesa l'aigua, s

encarragà que així fos savejant aquestes terres, que, per tal de ser productibles i siquies en "aigües subàlvies" seran explotades primerament per mitjà de sínies. és a dir molins de sang no fariners, sinó que per a extrecció de l'aigua, i després mitjensament els molins de vent a què en referesc.

La imaginació, enginy i laboriositat de varis homes, només tres, un fuster, un ferrer, i un capellà, donaren amb l'ensertada solució per trobar l'anomenat molí de RAMELL, que naturalment que va sofrir les millores en la seva primitiva concepció degut a l'experiència i una millor disposició de mitjans.

Aviat es feren famosos a la resta de l'illa, i la seva instal·lació fou acollida per amos de terres coneixedores de l'existència d'aigües subterrànies a les terres que cultivaven.

No cal entrar en detalls de la seva estructura ni del seu mecanisme. Tan sols intent donar una idea de la seva existència des del seu "invent" fins als nostres dies, de la mateixa manera que els de vent, també substituïren als de sang fariners, tot i que en meins quantitat.

NOTA:

Des de Foganya, volem animar a tots els porrerencs a participar a la revista. Ens agrada que tothom que tengui qualque cosa que dir, ho faci a través de Foganya.

Ara bé, com podreu comprendre, hem de saber qui és l'autor de l'escrit. Creim que el fet que l'autor vulgui que es publiqui com un anònim, no lleva el nostre dret a saber-ne l'autor.

Hem rebut un escrit anònim dins un sobre que diu: "M'agradaria que el publicàssiu. Confio en vosaltres." Si realment confies en nosaltres, ens hauries de confiar el teu nom. Per altra part, creim que un escrit d'aquestes característiques no es pot publicar sense signar-lo.

LA REDACCIÓ.

Bar Restaurant
El Centre

menú diari ~ 600_{pts}

VOS DESITGEN

BONES FESTES

-Servei refresc per festes infantils i aniversaris

-Sopars i dinars, ESPECIALITAT EN FIDAUADES

La curiositat ens fa estar endarrerir de qui i perquè es feu aquesta foto al mateix temps que un pensa: llàstima no trobem més testimonis com aquest del passat i aixís conèixer tantes de coses dels nostres estimats i simpàtics vellets, res de ridícules expressions de tercera edat o segona joventud.

La parella amb qüestió són ni més ni menys que Biel Salleres Bauzà i esposa, Juana Aina Bauzà Burguera que foren els pares de Biel Salleres Bauzà, que fou pare de Biel i Tomeu Salleres Lladó. Se dona la casualitat que aquesta parella estava a Son Verdereta on es feu aquest retrato, al fons s'endevina una espessa berdisa d'ullastre i alavern que servia d'arrassers pel carro, com a primitiva porxada.

HIMNE PER A LA 3ª EDAT.

Dins el poble de Porreres
un arbre hi ha arrelat
amb les flors tan duraderes,
fins a la tercera edat.

Al redòs d'aquest bell arbre
fa molt bon replegar-s'hi.
Com davall pòrtic de marbre,
tothom pot arrambar-s'hi.

Recordant amb enyorança,
minyonia i joventut.
Ara estam plens de gaubança
per gaudir la senectut.

Una altre connotació digne de tenir en compte, és que la pagesa que fila (Juana Aina Bauzà Burguera) fou la primera persona, almenys que se sàpiga, que complí els cent anys, això succeí dia 1 d'abril de 1955.

Recordam durant aquestes festes estampes tan simpàtiques.

Jaume Rosselló .

Un de sa tercera edat.

Els de sa tercera edat
que hem passat guerres i fam
quasi tots ho recordam
com un glop amrg passat
i a s'abundància hem arribat
i amb l'autocar passejam
d'un sou base de s'Estat.

Des pobre a s'adinerat
avui no hi ha diferència
perquè es qui no té assistència
en arribar a una certa edat
si vol estar ben cuidat
pot anar a sa residència.

En s'estiu mos passejam
pes pla i per sa muntanya
i en esser s'hivern contemplam
es foquet de sa foganya
i si un dis mos constipam
sabeu amb què el curam?
Amb un rebentat de canya.

A ningú res li fa falta
mos queixam sense motiu,
a no ser quan es metge diu
que tenim sa tensió alta.
N'hi ha qualcun que s'exalta
i des d'aquell moment no viu.

Veureu qualque vell assegut
en aquells bancs de sa plaça
que sols no pot donar passa
causa els anys i la salut
i de lo que estic conevençut
que en sa seva joventut
anant de gresca ha corregut
molt més for que un ca de caça.

Quan sa perdiu ja no canta
que en es setanta arribam
casi tots mos brevetjam
com si en tenguessim quaranta
però fa tanta de planta
com un gat que no s'aguanta
i se'n va a ballar a S'Eixam.

Tots noltros mos brevetjam
i tenim ses nostres faltes
tot són rues per ses galtes
i pes carrer es paus rossegam
i essent caçadors no posam
s'escopeta barres altes.

Joves no mos maltracteu
ja que som vells feis-mos riure
que si Déu vos deixa viure
voltros també hi tornareu
maldament ara tengueu
més potència que un bou miure.

Perquè estic ben convençut
i de saber-ho no me'n queix
que tant si és pelat com pelut
si va de buit o d'un feix
són aigua dins un embut
i tots param allà mateix.

Som a sa recta final
ds cos de sa nostra vida
per uns ha estat divertida
i per altres dins lo normal
però lo més natural
que quan lo dolent s'oblida
és com una flor florida
que perfuma sa moral.

De jove estant de vacances
coneixia qualque dona
i qualcuna estava més bona
que un bon arròs de matances
i he perdut ses esperances
de tornar fer merda bona
i en parlar d'això me sona
com una gerra sense anses.

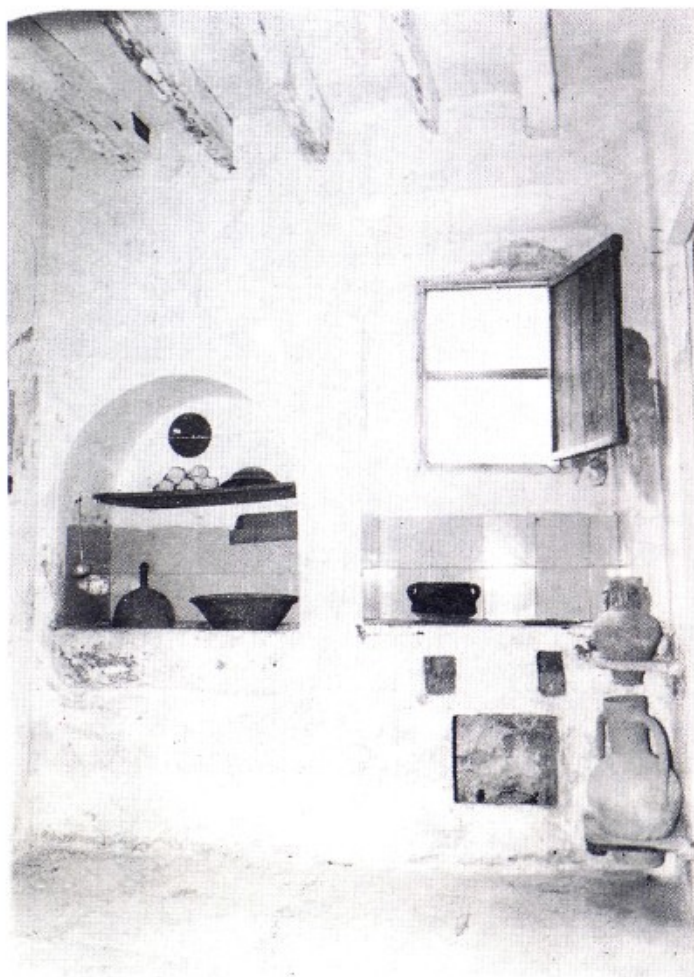
Me tenc com a glosador
de lo més dolent d'Espanya
com un pescador de canya
que pesca dins un conró
i sabeu perquè un servidor
amb això hi té un poc de manya?
Per esser col·laborador
de sa revista Foganya.

Pep Martorell.

La cuina de FOGANYA nº 18, equivocadament posarem que era de Son Nebot, ara volem rectificar. Aquella cuina i les instantànees que podeu veure ara pertanyen a la casa de "Ca'n Vinyes", propietat dels hereus de Jaume Font Lliteres (Mollet).

Ca'n Vinyes per molts d'anys fou una de les petites botigues que, escampades pel terme despatxaven comestibles a tota la gent, encara es conserven estanteries de la tenda i diferents objectes de pesar i mesurar.

Tenien al principi aquesta tenda, en Tofol Font i na Margalida Lliteres, les deien d'Espagarets.

Ala pròxima vos oferirem la cuina de Son Nebot